

983
964/2

პროლეტარების ყველა ქვეყნისა, შეერთდით
კასტრული
გარემონტი

საქართველოს საგაფოთა სოციალისტური ახალგაზისის

უბალდასი საგაფოს 1964 წელი

№ 16 (249)

16 ივნისი

1964 წელი

ზ ი ნ ა პ რ ს ი

ნაზილი I

გაცოცილება პირველი

- 62
280. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა სსრ კავშირის ზოგიერთი საკანონმდებლო ოქტომბრის მალადაკარგულად ცნობის შესახებ.
281. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა სსრ კავშირის საბაკო კოდექსის დამტკიცების შესახებ.
282. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა საბჭოთა სოციალისტური რეპსუბლიკური კავშირის მთავრობის მთერ კუბის რესპუბლიკის მთავრობისათვის კრედიტის მიცემის თაობაზე დადებულ ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ.

გაცოცილება მიორე

283. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა კომპოზიტორ შ. მ. მშევლიმის ლენინის ორდენით დაჯილდოების შესახებ.
284. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა აზერბაიჯანის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის ლენინის ორდენით დაჯილდოების შესახებ.
285. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა სსრ კავშირის მეცნერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის ვ. ი. სიცოროვის შრომის წითელი ღროშის ორდენით დაჯილდოების შესახებ.
286. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა ავადემიონ ა. ა. ბლავრნაკვისათვის სოციალისტური შრომის გმირის წოდების მინიჭების შესახებ.
287. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა პროფესიონალისთვის სოციალისტური შრომის გმირის წოდების მინიჭების შესახებ.
288. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა პოლკოვნიკ ი. კ. გონჩაროვისათვის „სსრ კავშირის დამსახურებული მფრინავი-გამომცდელის“ საპატიო წოდების მინიჭების შესახებ.
289. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა დირიქორ ს. ა. სამოსუდის შრომის წითელი ღროშის ორდენით დაჯილდოების შესახებ.
290. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა პიანისტ ლ. ნ. ლიმრინისათვის სსრ კავშირის სახალხო არტისტის საპატიო წოდების მინიჭების შესახებ.

291. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა ევგენი ვაჟაფავარი
სახელმის სახელშით აკადემიური თეატრის მსახიობ ნ. ო. გრიცენისათვის სსრ
კავშირის სახალხო არტისტის საპატიო წოდების მინიჭების შესახებ.
292. ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა მხატვარ უ. ტ. ტან-
სიქავეის ლენინის ორდენით დაჯილდოების შესახებ.

განყოფილება მისამი

ადმინისტრაციულ-ტერიტორიულ დაყოფაში მომზღარ ცვლილებათა შესახებ.

ნაწილი II

განყოფილება პირველი

293. დაფგვილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა სსრ კავშირის
უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1944 წლის 8 ივნისის ბრძანებულების შესრულების
მიმღინარეობის შესახებ მახარაძის რაიონში.

განყოფილება მიორი

294. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა მედლით „ხანძარ-
ზე გამაცობისათვეის“ დაჯილდოების შესახებ.
295. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა პროფესორ ვ. ვ.
ბერიძისათვის საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო
წოდების მინიჭების შესახებ.
296. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა ამხ. მ. დ. დაეგითა-
შეიღის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით და-
ჯილდოების შესახებ.
297. ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა სოხუმის № 10-
აფხაზური საშუალო სკოლის საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სა-
პატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ.

ნაზილი I

გაცემის პირველი

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ადგენს:

280 სსრ კავშირის ზოგიერთი საკანონმდებლო აზრის ქალადაკარგულად სსრ კავშირის საკანონმდებლო აქტის შესახებ

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

ჩაითვალოს ქალადაკარგულად სსრ კავშირის საკანონმდებლო აქტები დანართის შინედვით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიზი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გილრიაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 5 მაისი.

№ 2473-VI.

დანართი

სსრ კავშირის უმაღლეს საბჭოს პრეზიდიუმის
1964 წლის 5 მაისის ბრძანებულებისა და სსრ
კავშირის ზოგიერთი საკანონმდებლო აქტის
ძალადაარგვულად ცნობის შესახებ¹

ნ უ ს ხ ა

სსრ კავშირის იმ საკონონმდებლო აქტებისა, რომელთაც მთლიანად ან
ნაწილობრივ დაკარგეს ძალა

1. სსრკ ცავისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1923 წლის 13 ივლისის და-
დგენილება „სათევზე წარმოებაში საჭირო მარილზე არსებულ იქციზე 75
პროცენტი დაკლებისათვის“ (საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავში-
რის ცენტრალურ ღმამსრულებელი კომიტეტისა, სახალხო კომისართა საბჭოს
და შრომისა და თავდაცვის საბჭოს მოამბე — სსრკ მუშათა და გლეხთა მართებ-
ლობის მოამბე, 1923 წ., № 1, მუხ. 20).

2. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1923 წლის 27 ივლისის დადგენილება
„მიწის ცარიელ ნაკვეთებზე სახლების ასაგებად, დანგრეული და დაუმთავრე-
ბელი სახლების აღსადგენად და დასამთავრებლად უფლების შესახებ ხელ-
შეკრულებაზე საღრმო გადასახადის შემცირებისათვის“ (სსრკ ცავის, სკს და
შთს მოამბე, 1923 წ., № 3, მუხ. 59).

3. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1923 წლის 15 ნოემბრის დადგენილება
„მაქსიმალური ზღვარის შესახებ სახელმწიფო შემოსავალზე გადახდათა ერთ-
დროულად შესატან თანხებისა, რომელიც მისაღებად დაშვებულია სპეციალურ
ამჟრეფთა საუწყებო კასების მიერ“ (სსრკ ცავის, სკს და შთს მოამბე, 1923 წ., № 8, მუხ. 228).

4. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1923 წლის 15 ნოემბრის დადგენილება
„საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკების კავშირის მოელს ტერიტორიაზე
საკონსულო ხარკის ტარიფის გავრცელების შესახებ“ (სსრკ ცავის, სკს და შთს
მოამბე, 1923 წ., № 8, მუხ. 229).

5. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1923 წლის 14 დეკემბრის დადგენილება
„ღვინით, ლუდით და თამბაქოს ნაკეთობით ვაჭრობის უფლებისათვის განსაკუ-
თრებულ პატრიტებზე განსაკუთრებული ხარკის დაწესების შესახებ წერა-კით-
ხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციისათვის“ (სსრკ ცავის, სკს და შთს მოამბე,
1923 წ., № 12, მუხ. 321).

6. სსრკ ცავის 1924 წლის 11 იანვრის დადგენილება „უფასო ავადმყოფა
კურორტზე გაგზავნის წესის შესახებ“ (სსრკ ცავის, სკს და შთს მოამბე,
1924 წ., № 1, მუხ. 2).

7. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1924 წლის 2 ოქტომბრის დადგენილება
„ღონისე ნაბშირის გავრცელებისათვის ზომების შესახებ სხვა გვარ სათბო-
ბის მოხმარების შემცირების ანგარიშზე“ (სსრკ ცავის, სკს და შთს მოამბე,
1924 წ., № 2, მუხ. 40).

8. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1924 წლის 15 ოქტომბრის დადგენილება
„სსრ კავშირის ტერიტორიაზე დამზადებულ წუმშუმის ასანთის კოლოფებზე

ბანდეროლის „შემოკვრის ვაუქმების შესახებ“ (სსრკ ცაკის, სქს და შთს მოადგინება, 1924 წ., № 2, მუხ. 41).

9. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1924 წლის 13 ივნისის დადგენილება „ვოლგა-კასპის არხით მიმავალ ტვირთზე სპეციალ სამიზნო საფუთო გამოსაღების დაწესების შესახებ“ (სსრკ ცაკის, სქს და შთს მოამბე, 1924 წ., № 6, მუხ. 206) ცვლილებებით (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 60, მუხ. 603, პ. 12; 1932 წ., № 24, მუხ. 149, პ. 4).

10. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1924 წლის 8 აგვისტოს დადგენილება „ჯარში გრწვევამდე ასაკის მოქალაქეთა (დოპრიზივნიკოვ) და ტერიტორიალურ ნაწილების ცვალებად შედგენილობის წითელ არმიელთა შორის წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციის შესახებ“ (კანონთა და განკარგულებათა კრებული საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკურის კავშირის მუშათა და გლოხთა მთავრობისა — სსრკ კან. კრებ., 1924 წ., № 4, მუხ. 52).

11. სსრ კავშირის ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1924 წლის 22 აგვისტოს დადგენილება „სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1924 წ., № 5, მუხ. 61) ცვლილებებით (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 37, მუხ. 371, მუხ. 4; 1931 წ., № 15, მუხ. 148, განყოფილება „ა“, პ. 1).

12. სსრკ ცაკის 1924 წლის 19 სექტემბრის დადგენილება „ვ. ი. ლენინის ხსოვნას შეწირულ დღეების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1924 წ., № 13, მუხ. 126).

13. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1924 წლის 31 ოქტომბრის დადგენილება „ღვინით, ლუდით და თამბაქოს ნაკეთობით ვაჭრობის უფლებისათვის პატენტზე დაწესებულ საგანგებო გამოსალების აკრეფისა და ხარჯვის წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1924 წ., № 17, მუხ. 160).

14. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1925 წლის 2 იანვრის დადგენილება „მუშა ძალის დაჭირავების წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1925 წ., № 2, მუხ. 15).

15. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1925 წლის 27 მარტის დადგენილება „შამპანურ ღვინოზე ქეციზის შემცირების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1925 წ., № 23, მუხ. 148).

16. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1925 წლის 4 დეკემბრის დადგენილება „სამხედრო-საზღვაო წვევიმდელთა მომზადების ბაირალის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1925 წ., № 84, მუხ. 629).

17. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 8 იანვრის დადგენილება „საზღვარგარეთ გასატანა პურეულ-ალაფის პროდუქტზე საგანგებო გამოსალების გაუქმებისათვის“ (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 3, მუხ. 14).

18. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წ. 15 იანვრის დადგენილება „მურმანსკის და კემის საზღვაო საგაჭრო ნავთსადგურების მმართველ კომიტეტის თავმჯდომარის ბრეიდ-ვიმპელის დამტკიცების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 5, მუხ. 31).

19. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 5 მარტის დადგენილება „ზღვის სამხედრო ნავთსადგურთა უფროსის ბაირალის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 18, მუხ. 14).

20. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 7 მაისის დადგენილ შედეგით გილიბრივი აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ სამხედრო უწყების ორგანიზაციის მობილიზაციის პრიორული და სამხედრო მოქმედების მთელ დროისათვის აბანოების, სარეცხაოების, საასენიზაციო საზიდის და ტრანსპორტის მინიჭების წესის შესახებ" (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 34, მუხ. 239).

21. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 11 ივნისის დადგენილება „მუშარ-გლეხური წითელი არმიის ნაწილთა რევოლუციონური წითელი დროშის შესახებ დებულების დატკიცებისათვის" (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 41, მუხ. 296).

22. დებულება მუშარ-გლეხური წითელი არმიის ნაწილთა რევოლუციონური წითელი დროშის შესახებ, დამტკიცებული სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 11 ივნისის დადგენილებით (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 34, მუხ. 297) ცვლილებით (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 52, მუხ. 461).

23. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 13 აგვისტოს დადგენილება „ჩავშეთა უმწეობასთან საბრძოლველ ღონისძიებათა შესახებ" (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 56, მუხ. 407) ცვლილებებით (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ. № 1, მუხ. 3; 1928 წ., № 6, მუხ. 51, № 10, მუხ. 85; 1929 წ., № 15, მუხ. 128, პ. 2, ლიტ. „ა“, „დ“; 1930 წ., № 60, მუხ. 639; 1932 წ., № 56, მუხ. 337, განყოფილება II, პ. 4), გარდა 6 მუხლისა.

24. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 3 სექტემბრის დადგენილება „ყველა სახელმწიფო და კომპერატიულ საწარმოთა და აგრეთვე, საკრედიტო დაწესებულებების გამოკლებით; სახელმწიფო კაპიტალის მცირებ, საჯარო ანგარიშების ხაფუო საზოგადოებათა ბალანსების შედეგენისა და სამორტიზაციო ანარიცხების გამოანგარიშების წესთა გამოცემის შესახებ" (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 60, მუხ. 447).

25. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 1 ოქტომბრის დადგენილება „მომთაბარე ბოშების შრომითი ბინადარ ცხოვრებაზე გადასვლისათვის ხელის-შემწყობ ზომების შესახებ" (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 67, მუხ. 507).

26. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 1 ოქტომბრის დადგენილება „სამუშაოზე გაფზავნისა და მუშაობიდან მოხსნის წესის შესახებ იმ მუშავთა, რომელიც პასუხისმგები არიან საგარანტიო დაზღვევის წესით დაზღვეული ქონებისათვის" (სსრკ კან. კრებ., 1926 წ., № 68, მუხ. 580).

27. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1926 წლის 17 დეკემბრის დადგენილება „სსრ კავშირში საფქვავი მრეწველობის მოწესრიგების შესახებ" (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 2, მუხ. 15) ცვლილებებითა და დამატებებით (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 48, მუხ. 488; 1928 წ., № 61, მუხ. 550; 1929 წ., № 8; მუხ. 79).

28. სსრკ ცაკის პრეზიდიუმის 1926 წლის 21 დეკემბრის დადგენილება „უწყებათა და დაწესებულებათა მიერ სამსახურებრივი მიმოსვლისათვის ცალკე სამსახურებრივი და სამგზავრო რონიდებით, აგრეთვე თბილანებით სარგებლობრივ წესის შესახებ" (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 7, მუხ. 72).

29. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1927 წლის 21 იანვრის დადგენილება „სსრ კავშირის ფინანსთა სახალხო კომისარიატისა და მოკავშირე რესუბლიკე-

ბის ფინანსთა სახალხო კომისარიატების მიერ საგარანტიო ბარათის გაცემის წესის „შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 6, მუხ. 59).

30. 43 პუნქტი სსრკ ცავის 1927 წლის 17 თებერვლის დადგენილებისა „იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რომლებიც მიღებულ იქნა სსრ კავშირის ცენტრალური ოლმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შორის ხანძი და რომლებიც, თანახმად სსრ კავშირის ძირითადი კანონის (კონსტიტუციის) მე-18 მუხ., უნდა დამტკიცებულ იქნენ მე-3 შოწვევის სსრ კავშირის ცენტრალური ოლმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესიის მიერ“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 12, მუხ. 128).

31. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1927 წლის 4 მარტის დადგენილება „დროებითი შრომისუნარობის გამო ღაზლვებულისათვის შვებულების მინიჭების წესის „შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 13, მუხ. 131).

32. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1927 წლის 4 მარტის დადგენილება „შრომის ბაზრის მოსაწესრიგებელი ზომების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 13, მუხ. 132) ცვლილებებით (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 19, მუხ. 219, № 41, მუხ. 410; 1929 წ., № 27, მუხ. 248, განყოფილება II, პ. 4).

33. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1927 წლის 16 მარტის დადგენილება „კოლექტიურ მეურნეობათა შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 15, მუხ. 161).

34. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1927 წლის 30 აპრილის დადგენილება „სახელმწიფო ორგანოების, კოოპერატიული ორგანიზაციების და სახელმწიფო და კოოპერატიული კაპიტალების მონაწილეობით მომქმედ სახელმწიფო სააქციო საზოგადოებათა მიერ ანგარიშგების წარდგენის წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 26, მუხ. 278).

35. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1927 წლის 11 მაისის დადგენილება „შირის კალმხე აქციზის განაკვეთის შეცვლის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 27, მუხ. 284).

36. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1927 წლის 29 ოქტომბრის დადგენილება „სატარიფო სარტყელთა და ამ სარტყელებზე სამუშაო ხელფასის სავალდებულო მინიმუმის დადგენის წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 64, მუხ. 640) ცვლილებით (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 27, მუხ. 248, განყოფილება II, პ. 3).

37. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1927 წლის 26 ნოემბრის დადგენილება „სსრ კავშირის სახალხო კომისარიატებისათვის უფლების მინიჭების შესახებ დაწესონ და აქრიფონ განსაკუთრებული გამოსალები კერძო ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა ინტერესებში სამუშაოთა შესრულებაზე ხარჯების ასანაზღაურებლად“ (სსრკ კან. კრებ., 1927 წ., № 67, მუხ. 681).

38. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1928 წლის 3 იანვრის დადგენილება „შენებლობაზე მომუშავე პირთა სოციალური ღაზლვევის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 3, მუხ. 26) დამატებით (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 19, მუხ. 159).

39. სსრკ ცავისა და სახელმისაბჭოს 1928 წლის 10 მარტის დადგენილება „სსრკ „ოსოავიაქიმ“-ის კავშირის, მის მიერ გაერთიანებულ საზოგადოებათა და

მათი ადგილობრივი ორგანიზაციების ბაირალის დამტკიცების „შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 17, მუხ. 143).

40. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 14 მარტის დადგენილება „აქციზის გაუქმების შესახებ თაფლზე სიმაგრით 14 გრალუსამდე“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 16, მუხ. 135).

41. 24 ვენეტი სსრკ ცავის 1928 წლის 19 აპრილის დადგენილებისა „იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რომლებიც მიღებულ იქნა მე-4 მოწევის სსრ კავშირის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის 1-ლ და მე-3 სესიებს შორის და რომლებიც, თანახმად სსრ კავშირის ძირითადი კანონის (კონსტიტუციის) მე-18 მუხ., უნდა დამტკიცებულ იქნენ მე-4 მოწევის სსრ კავშირის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის მე-3 სესიის მიერ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 24, მუხ. 213).

42. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 25 აპრილის დადგენილება „სახელმწიფო ორგანიზების საკონტროლო-საგამოკვლეო მუშაობაში მრავლობის, შეუთანხმებლობისა და პარალელიზმის თავიდან ასაცდენ ლონისძიებათა შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 26, მუხ. 224) დამატებით (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 48, მუხ. 422).

43. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 6 ივნისის დადგენილება „სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ პროექტების დამტკიცების წესის დადგენის შესახებ კაბიტალურ მშენებლობაზე“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 34, მუხ. 306).

44. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 1 აგვისტოს დადგენილება „მერწველობასა და სახალხო მეურნეობის სხვა დარგებში მოზარდთა ჯავშნის მინიმალური ნორმების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 49, მუხ. 437) დამატებით (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 18, მუხ. 193).

45. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 22 აგვისტოს დადგენილება „გემის სამგზავრო ბილეთზე გამოსაღების შესახებ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების წითელი ჯვრისა და წითელი მოვარის სასაჩვებლოდ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 53, მუხ. 472).

46. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 29 აგვისტოს დადგენილება „ახილი სპეციალისტების მოწვევების, მათი განაწილების და გამოყენების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 58, მუხ. 513).

47. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 5 სექტემბრის დადგენილება „სახელმწიფო სამრეწველო საწარმოების საწარმოო-საფინანსო გეგმების დამტკიცების წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 57, მუხ. 504).

48. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 12 სექტემბრის დადგენილება „სახელმწიფო საშემოსავლო გადასახადის შესახებ დებულების შეცვლისათვეს“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 58, მუხ. 515).

49. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 26 სექტემბრის დადგენილება „სანთლიდან აქციზის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 61, მუხ. 551).

50. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 24 ოქტომბრის დადგენილება „გამოსაღების შესახებ კერძოსამფლობელო გემებიდან, რომლებიც გაივლიან

შლინარე ნევაზე ფინის უბიდან ლაღოგის ტბაში ან წინაუემო“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 64, მუხ. 590) ცვლილებებით (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 53, მუხ. 492; 1932 წ., № 24, მუხ. 149, პ. II; 1934 წ., № 52, მუხ. 406; 1936 წ., № 35, მუხ. 314).

51. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1928 წლის 14 ნოემბრის დადგენილება „ტრესტ „დალუგოლ“-ის საერთოსაცავშირო მნიშვნელობისად ცნობის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 67, მუხ. 607).

52. 6, 22 და 28 პუნქტები სსრკ ცაკის 1928 წლის 15 დეკემბრის დადგენილებისა „იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებული იქნა სსრ კავშირის მე-4 მოწვევის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის მიერ მე-3 და მე-4 სესიებს შორის პერიოდში, და რაც, თანახმად სსრ კავშირის კონსტიტუციის მე-18 მუხლისა, უნდა დამტკიცდეს სსრ კავშირის მე-4 მოწვევის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის მე-4 სესიის მიერ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 69, მუხ. 645).

53. პუნქტები 1-4, 6 და 8-13 სსრკ ცაკის და სახკომშაბჭოს 1929 წლის 2 იანვრის დადგენილებისა „შვიდი საათის სამუშაო დღის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 4, მუხ. 30) ცვლილებებით (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 16, მუხ. 133, № 67, მუხ. 628).

54. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1929 წლის 11 იანვრის დადგენილება „დროებით შრომის უნარის დაკარგვის, ბავშვის დაბადების შემთხვევისა და დაკრძალვის დროს მუშა-მოსამსახურეთათვის დახმარების გაცემის მოვალეობის დამჭირავებელზე დაკისრების წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 5, მუხ. 38).

55. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1929 წლის 18 იანვრის დადგენილება „კერძო პირებისა და პირველადი კოოპერატიული ორგანიზაციებისათვის აკრძალვის შესახებ გამოუშვან ბაზარზე გადაწონილი ამიერკავკასიის ბაიხის ჩაი“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 6, მუხ. 54).

56. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1929 წლის 29 იანვრის დადგენილება „სახელმწიფო საქციო საზოგადოება „ექსპორტ-მარგანეც“-ის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 7, მუხ. 66).

57. სსრკ ცაკის პრეზიდიუმის 1929 წლის 7 ოქტომბრის დადგენილება „იმ ექიმთა სავალდებულო სახელმწიფო სამსახურის შესახებ, რომელთაც დაამთავ-რეს საშტატო ორდინატურა შუა-აზიის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კლინიკურში“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 61, მუხ. 568).

58. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1929 წლის 8 ოქტომბრის დადგენილება „მთლიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისა და საშუალო გლეხობის დაბე-გვრის შემსუბუქების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 10, მუხ. 95).

59. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1929 წლის 20 ოქტომბრის დადგენილება „ყოფა-ცხოვრებითი სექციების მოწყობის შესახებ საბჭოებთან“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 16, მუხ. 135).

60. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1929 წლის 6 მარტის დადგენილება „დამატებითი შევებულების შესახებ მომუშავეთა ცალკე კატეგორიებისათვის

კლიმბიტური პირობების მიხედვით განსაკუთრებით მავნე რაიონებში” (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 19, მუხ. 157).

61. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1929 წლის 6 მარტის დადგენილება „საერთოსაუკუნიო მნიშვნელობის მქნე სასარგებლო წიაღისეულის საბადოების სიის დამტკიცების შესახებ” (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 20, მუხ. 170).

62. სსრკ ცაკისა პრეზიდიუმის 1929 წლის 3 პპრილის დადგენილება „სახელმწიფო საწარმოებში შრომის დისციპლინის განსამტკიცებელი ზომების თომბაზე სსრ კავშირის სკა 1929 წ. მარტის 6-ს დადგენილების 1-ლი მუხ. დამტკიცების შესახებ” (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 51, მუხ. 469).

63. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1929 წლის 7 ივნისის დადგენილება „შორეულ-ომოსაცვლელის მხარის ტერიტორიაზე არსებულ საწარმოებისათვის მიზარდთა ჯავშნის მინიმალური ნორმების დაწესების შესახებ” (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 39, მუხ. 337).

64. 9 მეტელი სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1929 წლის 12 ივნისის დადგენილებისა „მუშა-მოსამსახურეთა ქონებრივი პასუხისმგებლობის შესახებ იმ ზიანისათვის, რომელსაც ისინი მიაყენებენ დამქირავებელთ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 42, მუხ. 367).

65. სსრკ ცაკისა პრეზიდიუმის 1929 წლის 14 ივნისის დადგენილება „მოკვშირე რესპუბლიკებში სახელმწიფო კრედიტისა და საშემნაცველო ხაზების ხდელისშემწყობი კომისიების ორგანიზაციის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 40, მუხ. 360).

66. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1929 წლის 21 ივნისის დადგენილება „კოლექტიურ მეურნეობათა სისტემის განმტკიცების ღონისძიებათა შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 40, მუხ. 359).

67. სსრკ ცაკისა და სრულიად-რსუსთის ცაკის პრეზიდიუმების 1929 წლის 5 ივლისის დადგენილება „საბჭოთა მშენებლობის ინსტიტუტის მოღვაწეობის შესახებ მოხსენების გამო“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 45, მუხ. 390).

68. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1929 წლის 10 ივლისის დადგენილება „საცდელ-საჩვენებელი ოლქების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 45, მუხ. 389).

69. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1929 წლის 10 ივლისის დადგენილება „ქინო-მრეწველობისათვის საგადასახადო შეღავათების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 48, მუხ. 422) ცვლილებით (სსრკ კან. კრებ., 1932 წ., № 56, მუხ. 337, განყოფილება 11, პ. 9).

70. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1929 წლის 31 ივლისის დადგენილება „შრომის კონფლიქტების სამომრიგებლო-სამედიატორო და სასამართლო განხილვის წესების შეცვლის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 50, მუხ. 449).

71. სსრკ ცაკისა და სახეომსაბჭოს 1929 წლის 7 აგვისტოს დადგენილება „ქვედა კონკრეტული ორგანიზაციებისათვის შეღავათების შეფარდებისა და უპირატესობათა მინიჭების წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 51, მუხ. 462).

72. సస్రు ప్రాయిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును 1929 ఫెలిస 4 స్వేచ్ఛమధరిస డాఫగ్గెనొల్పేదా „శిఖమిస కుంట్యులీంట్రేబిస సామామిగ్గెబ్లాం-సామ్యెలొంత్రోర్ దా సాసామాహత్రల్ గాబ్-బొల్పును తాండబాంగ్ 1928 ఫెలిస 29 వ్యగిసిట్రును శ్వేచ్ఛమధరిస శ్వేచ్ఛమధరిస శ్వేచ్ఛమధరిస“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1929 ఫెలిస, № 57, మృబ. 529).

73. సస్రు ప్రాయిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును 1929 ఫెలిస 18 స్వేచ్ఛమధరిస డాఫగ్గెనొల్పేదా „సాంస్కరిక-సామ్యుర్నెం కుంపెర్లాప్రాయిసా దా మిసి మ్యుశాంబిస శ్వేచ్ఛమధరిస“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1929 ఫెలిస, № 61, మృబ. 565).

74. సస్రు ప్రాయిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును 1929 ఫెలిస 18 నోమధరిస డాఫగ్గెనొల్పేదా „సాగాదామాబాంగ్ ఇన్సెక్చెంట్రింగ్ బిసాత్వును ల్యాట్ల్యుబిస మినొవ్యెబిస శ్వేచ్ఛమధరిస మింపును జ్యుట్రోర్తాంట్రమొబార్ క్ర్యేడింత్రిస సాంస్కృతాంగ్ ల్యాట్ల్యుబిసిందాన దా సార్ట్రాం క్ర్యేడింత్రిస అమ్బా-బ్యుంబెబిందాన సాంస్కృతాం క్ర్యుంబెబిం క్యుర్లమ తొర్చెబిస గాఫాసాబాంగ్ డిం డాబెగ్గెరిసాంత్రోర్“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1929 ఫెలిస, № 72, మృబ. 690).

75. 16, 21, 22, 25, 33, 34, 43 దా 44 త్యుంక్ట్రేబిస సస్రు ప్రాయిసా 1929 ఫెలిస 8 డ్యుయమధరిస డాఫగ్గెనొల్పుబిసా „ఇం డాఫగ్గెనొల్పుబాంగ్ డామ్ప్రొప్పెబిస శ్వేచ్ఛమధరిస, ఇంక్ మింపుబ్యుల్ ఇంక్ సస్ర క్యుశింబిస క్యుంత్రోర్లాంశ్రుల్ అమాసాంత్రుల్యుబెబ్లు కుంమింత్రోబిస స్వేచ్ఛెబిస థమ్రిసి కొన్చిం, దా రాచ్, తానాబొం సస్ర క్యుశింబిస క్యుమింత్రుచ్చుప్రాయిస మే-18 మ్యుబ్లిసా, ఉన్చా డామ్ప్రొప్పుబిస సస్ర క్యుశింబిస మే-5 మించ్చెవ్వెబిస క్యుంత్రోర్లాంశ్రుల్ అం-మాసాంత్రుల్యుబెబ్లిం కుంమింత్రోబిస మే-2 స్వేసిసి మ్యోర్“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1929 ఫెలిస, № 75, మృబ. 723).

76. సస్రు ప్రాయిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును 1930 ఫెలిస 16 నొన్కోరిస డాఫగ్గెనొల్పేదా „ట్యుంబుసా దా క్లోట్రిన్కిస మ్యుంట్రోవ్వెల్మాబిసి డాల్సాక్మెబ్యుల్ మ్యేబెన్నెల్తా శ్రీమిసి గా-మొయ్యెబిస శ్వేచ్ఛమధరిస గాఫ్రోవ్వెల్యుబిస శ్వేచ్ఛమధరిస ఇం మ్యేబెన్నెల్యుబెబ్శె రంమేల్నిం డాసా-మ్యెబ్యుల్ అంసిస స్క్రో చాంత్రింసాం ల్యాంట్రోబెబిసా, ఏంట్రింటాం క్యేబిసా దా క్యుల్ఫ్రోబామిసి, మొల్లింబ్రెంబిసి, డెర్రింల్సిసా దా డిసమ్యుర్తిసి శ్వేచ్ఛమధరిస శ్వేచ్ఛమధరిస మాంచాన్తా అంమ్రోబాంగ్“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1930 ఫెలిస, № 8, మృబ. 94).

77. సస్రు ప్రాయిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును 1930 ఫెలిస 1 ట్యేబ్రోవ్లిస డాఫగ్గెనొల్పేదా „మింపులొన్ క్యుల్యేబ్రీంపొంబాప్రాయిస రాంపొన్బశి సాంస్కరిక మ్యుశాంబిసి స్వేచ్ఛమధరిస స్వేచ్ఛమధరిస గాఫ్రోవ్వెల్యుబిస క్యుల్ఫ్రోబాసింకా సాంత్రంట్రోవ్వెల్ ల్యాంట్రోబెబిసి శ్వేచ్ఛమధరిస“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1930 ఫెలిస, № 9, మృబ. 105).

78. సస్రు ప్రాయిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును 1930 ఫెలిస 22 ట్యేబ్రోవ్లిస డాఫగ్గెనొల్పేదా „మింపులొన్ క్యుల్యేబ్రీంపొంబాప్రాయిస రాంపొన్బశి సాంస్కరిక మ్యుశాంబిసి స్వేచ్ఛమధరిస స్వేచ్ఛమధరిస గాఫ్రోవ్వెల్యుబిస క్యుల్ఫ్రోబాసింకా సాంత్రంట్రోవ్వెల్ ల్యాంట్రోబెబిసి శ్వేచ్ఛమధరిస“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1930 ఫెలిస, № 12, మృబ. 139).

79. సస్రు ప్రాయిసి క్రేంచింఫింమిసిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును మ్యోర్ 1930 ఫెలిస 1 మార్కుస డామ్ప్రొప్పెబ్యుల్ సాంస్కరిక మ్యుశాంబిసి సాంత్రంట్రోవ్వెబిసి“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1930 ఫెలిస, № 24, మృబ. 255) వ్యులొవ్వెల్యుబిసి (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1931 ఫెలిస, మృబ. 148, గాంపొటొల్పుబిసి „ఎ“, 3. III).

80. సస్రు ప్రాయిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును 1930 ఫెలిస 2 అంరొల్సి డాఫగ్గెనొల్పేదా „క్యుల్యేబ్రీం మ్యుశాంబిసి సాంత్రంట్రోవ్వెబిసి“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1930 ఫెలిస, № 21, మృబ. 230).

81. సస్రు ప్రాయిసా దా సాక్షమిసాబడ్చును 1930 ఫెలిస 12 అంరొల్సి డాఫగ్గెనొల్పేదా „మింపులొంపొ సాంస్కరిక మ్యుశాంబిసి సాంత్రంట్రోవ్వెబిసి శ్వేచ్ఛమధరిస శ్వేచ్ఛమధరిస“ (సస్రు జాన. క్ర్యేబ., 1930 ఫెలిస, № 24, మృబ. 254).

82. სსრკ ცაკისა პრეზიდიუმის 1930 წლის 12 აპრილის დადგენილება „შეწის საერთოდ დამტუშავებელ ამხანავობაზე და მის წევრებზე იმ შეღავათების გავრცელების შესახებ, რაც დაწესებულია 1930 წლის 2 აპრილის კანონით“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 24, მუხ. 263).

83. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1930 წლის 12 ივნისის დადგენილება „გაერთიანებულ სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს ბაირალებისა და ვიმპელების შეცვლის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 33, მუხ. 355).

84. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1930 წლის 22 ივნისის დადგენილება „მოკავშირე რესპუბლიკების მთავრობათა მიერ სსრ კავშირის მთავრობის დავალებათა შესრულების ვადების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 33, მუხ. 358).

85. სსრკ ცაკისა პრეზიდიუმის 1930 წლის 2 ივლისის დადგენილება „სსრ კავშირის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) მიღების დღის უქმობის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 36, მუხ. 391).

86. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1930 წლის 3 აგვისტოს დადგენილება „ფინის ყურეს წყლის იმ სივრცის შესახებ, რომელზედაც ვრცელდება სსრ კავშირისა და რსფსრ ორგანოთა ხელისუფლება“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 44, მუხ. 450).

87. სსრკ ცაკისა პრეზიდიუმის 1930 წლის 9 აგვისტოს დადგენილება „სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტების სტრუქტურისა და ტიპობრივი საფარაულო შტატების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 42, მუხ. 433) ცვლილებებით და დამტებებით (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 42, მუხ. 434; 1933 წ., № 23, მუხ. 129).

88. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1930 წლის 14 აგვისტოს დადგენილება „საყოველთაო სავალდებულო პირველდაწყებითი სწავლების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 39, მუხ. 420).

89. სსრ კავშირის მიწათმოქმედების სახალხო კომისიარიატისა და კოლექტურნებითა ცენტრის განმარტება კოლმეურნეთა უფლების შესახებ იყოლონ საქონელი, დამტკიცებული სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1930 წლის 24 აგვისტოს დადგენილებით (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 43, მუხ. 446).

90. სსრკ ცაკისა პრეზიდიუმის 1930 წლის 3 სექტემბრის დადგენილება „სსრ კავშირის მოქალაქეთა მიერ საზღვარგარეთიდან ფულადი თანხების და ფასეულობის მიღების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 47, მუხ. 489).

91. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1930 წლის 16 სექტემბრის დადგენილება „უმაღლეს სასწავლებლების, ტეხნიკუმების და მუშათა ფაკულტეტების მოსწავლეთა მატერიალური უზრუნველყოფისა და უმაღლეს სასწავლებლის და ტეხნიკუმის კურსდამთავრებულ პირთა სამუშაოზე გაზიარების წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 47, მუხ. 488) 20 მუხლის გამოკლებით.

92. სსრკ ცაკისა და სახკომშაბჭოს 1930 წლის 3 ოქტომბრის დადგენილება „გლეხურ მეურნეობებში დაქირავებული მუშებისა და მუშა-ქალების სოციალური დაზღვევის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 52, მუხ. 546).

93. სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს 1930 წლის 12 ოქტომბრის დადგენილება „სამომხმარებლო და სარეწაო კომპერაციის პასუხისმგებლობის შესახებ ანაბრებზე“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 51, მუხ. 530).

94. სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს 1930 წლის 13 ოქტომბრის დადგენილება „დაქირავებული შრომის შესახებ კულაკურ მეურნეობაში“ (სსრკ კან. კრებ., 1930 წ., № 53, მუხ. 551).

95. 25, 28, 29, 30 და 60 პუნქტები სსრ კავშირის ცაჟის 1931 წლის 10 იანვრის დადგენილებისა „სსრ კავშირის ცაჟის სესიებს შუა მიღებულ იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რაც, სსრ კავშირის კონსტიტუციის მე-18 მუხლის საფუძველზე, დამტკიცებულ უნდა იქნას სსრ კავშირის ცაჟის მე-V მოწვევის მე-111 სესიის მიერ“ (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 5, მუხ. 65).

96. სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს 1931 წლის 23 იანვრის დადგენილება „სასოფლო შრომის სკოლის მასწავლებლების სურათით და სამრეწველო საქონლით მომარავების ნორმების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 6, მუხ. 68).

97. სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს 1931 წლის 4 მარტის დადგენილება „შინამჩრეწველურ-სახელოსნო განათლების დაწესებულებათა სარეწაო კომპერაციის სისტემაში გადაცემის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 16, მუხ. 150).

98. სსრ კავშირის მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატისა და სსრ კავშირის კოლმეურნეობათა ცენტრის განმარტება სასოფლო-სამეურნეო არტელის სანიმუშო წესდების მე-14 და მე-15 პუნქტების ცხოვრებაში გატარების შესახებ, დამტკიცებული სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს მიერ 1931 წლის 25 მარტს (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 18, მუხ. 165).

99. სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს 1931 წლის 23 მაისის დადგენილება „შინამჩრეწველთა და ხელოსანთა საგადასახადო დაბეგვრის შემსუბუქების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 31, მუხ. 237).

100. სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს 1931 წლის 13 სექტემბრის დადგენილება „განსაზოგადოებული სექტორის საწარმო-დაწესებულებისა და ორგანიზაციისათვის მუშა-მოსამსახურეთა დაქირავების ნებართვის მიცემის შესახებ შრომის ორგანოში მიუმართოვად“ (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 60, მუხ. 385).

101. სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს 1931 წლის 10 ოქტომბრის დადგენილება „გარესამუშაოზე გასვლის თაობაზე გამოცემული სსრ კავშირის ცაჟის და სკი დადგენილების გაზრდების შესახებ იმ მონადირეებზე, რომლებიც დაკონტრაქტებული იქნებიან ბეჭვეულის ძირითადი დამმზადებლების მიერ“ (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 63, მუხ. 410).

102. 15 და 25 პუნქტები სსრკ ცაჟის 1931 წლის 28 დეკემბრის დადგენილებისა „სსრ კავშირის ცაჟის სესიებს შუა მიღებულ იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რაც სსრ კავშირის კონსტიტუციის მე-18 მუხლის საფუძველზე დამტკიცებულ უნდა იქნას სსრ კავშირის ცაჟის მე-VI მოწვევის მე-II სესიის მიერ“ (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 75, მუხ. 504).

103. სსრკ ცაჟისა და სახეომსაბჭოს 1931 წლის 29 დეკემბრის დადგენილება „ტრანსპორტზე განათლების საჭიროებისათვის მიზნობრივი გამო-

საღების ნაცვლად სატვირთო გადასაზიდ საბუთებსა და სამგზავრო ბიბლიუსტერი განსაკუთრებული სახელმწიფო გამოსაღების დაწესების „შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1931 წ., № 75, მუხ. 506).

104. სსრკ ცავის პრეზიდიუმის 1932 წლის 11 იანვრის დადგენილება „სსრ კაცშირის — „ლენინის“, „შრომის წითელი დროშის“ და „წითელი ვარსკვლავის“ ორდენებით დაჯილდოების თაობაზე შუამდგომლობის წარდგენის და განხილვის წესისა და დაჯილდოებულთათვის სსრ კაცშირის ამ ორდენების ჩაბარების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1932 წ., № 11, მუხ. 58).

105. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1932 წლის 7 ივნისის დადგენილება „შრომა-განწორების დაწესებულებათა მუშაკების მატერიალური მდგომარეობის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1932 წ., № 44, მუხ. 260).

106. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1932 წლის 11 სექტემბრის დადგენილება „ინდივიდუალურ მეურნე გლეხთა ცხენებით სარგებლობის შესახებ თემაზის, პურის დამზადების და მარცვლეულის, ვარჩლის და ბოსტნეულის ზიღვის საჭიროებაზე“ (სსრკ კან. კრებ., 1932 წ., № 67, მუხ. 403).

107. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1932 წლის 27 ოქტომბრის დადგენილება „შინამრეწველთა და ხელოსანთა საგანასახადო დაბევრის შემსუბუქების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1932 წ., № 75, მუხ. 459).

108. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1932 წლის 15 ნოემბრის დადგენილება „დათხოვნის შესახებ გაცდენისათვის საპატიო მიზეზის ვარეშე“ (სსრკ კან. კრებ., 1932 წ., № 78, მუხ. 475).

109. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1932 წლის 17 ნოემბრის დადგენილება „სასწავლო წლის არდადევების და სწავლის საათების შესახებ დაწყებითი, საშუალო და უმაღლეს სკოლებში“ (სსრკ კან. კრებ., 1932 წ., № 78, მუხ. 477) დამატებით (სსრკ კან. კრებ., 1933 წ., № 1, მუხ. 1).

110. 1932 წლის 27 ნოემბრის დებულება საპატიო რევოლუციური წითელი დროშისა და საპატიო რევოლუციური სამხედრო-საზოგაო ბაირალის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1932 წ., № 81, მუხ. 492) დამატებით (სსრკ კან. კრებ., 1934 წ., № 13, მუხ. 88).

111. სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1933 წლის 8 იანვრის დადგენილება „მიზნობრივი ინარიცხების დაწესების შესახებ კომუნალური საწარმოების მოვებიდან კომუნალურ და საბინაო მშენებლობის დაფინანსების ცენტრალური ბანკის სპეციალურ კაპიტალებში“ (სსრკ კან. კრებ., 1933 წ., № 2, მუხ. 11).

112. 28, 41, 49 და 58 პუნქტები სსრკ ცავის 1933 წლის 30 იანვრის დადგენილებისა „სსრკ ცენტრალურ აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა მიღებულ იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რაც, სსრკ კონსტიტუციის 18 მუხლის საფუძველზე, დამტკიცებული უნდა იქნეს სსრკ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ“ (სსრკ კან. კრებ., 1933 წ., № 6, მუხ. 42).

113. ბოლო აბზაცი „სატყეო მრეწველობასა და სატყეო მეურნეობაში დასაქმებულ მუშა-მოსამსახურეთა შრომის პირობების შესახებ“ სსრკ ცავისა და სახელმსაბჭოს 1933 წლის 7 მარტის დადგენილების (სსრკ კან. კრებ., 1933 წ., № 18, მუხ. 100) 21 მუხლისა.

114. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1933 წლის 17 ნოემბრის დადგენილება „ფიზიკური კულტურის სრულიადსაკავშირო საბჭოს სპეციალურ სისწავლებ-ლებში სასწავლო წლისა და ორდადეგების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1933 წ., № 67, მუხ. 402).

115. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1933 წლის 17 ნოემბრის დადგენილება „სანადირო კომპერაციის ლიკვიდაციისა და ინტეგრალური კომპერაციის რეორგანიზაციის თაობაზე გამოცემული სსრკ ცავის და სკს 1933 წ. 17 ივნის-ტოს დადგენილების შეცვლის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1933 წ., № 67, მუხ. 404).

116. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1933 წლის 27 დეკემბრის დადგენილება „საერთოსაკავშირო საბჭოთა მეურნეობების ტერიტორიაზე მდებარე აღგილობრივი მნიშვნელობის ტყეების ამ საბჭოთა მეურნეობების მუდმივ და უსასყიდლო სარგებლობაში გადაცემის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1934 წ., № 1, მუხ. 4).

117. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1934 წლის 17 იანვრის დადგენილება „ყირგიზეთის ასსრ და ყარაყალბაკთა ასსრ საბჭოთა ორგანიზაციების პასუხისმგებელ პოლიტიკურ მუშაქთა შრომის ანაზღაურების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1934 წ., № 12, მუხ. 76).

118. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1934 წლის 29 იანვრის დადგენილება „სახელმწიფო სესხების განაწილების პერიოდული ანგარიშგების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1934 წ., № 9, მუხ. 55).

119. სსრკ ცავის პრეზიდიუმის 1934 წლის 17 მარტის დადგენილება „პასპორტის სავალდებულო აღების შესახებ იმ მოქალაქეთა მიერ, რომელიც მიემგზავრებიან ხანგრძლივ ან მუდმივ საცხოვრებლად იმ აღელის, სადაც შემოლებულია საპასპორტო სისტემა“ (სსრკ კან. კრებ., 1934 წ., № 16, მუხ. 119).

120. სსრკ ცავის 1934 წლის 27 მაისის დადგენილება „საბჭოების ორგანიზაციული მუშაობის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1934 წ., № 31, მუხ. 234).

121. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1934 წლის 11 ივნისის დადგენილება „მუშათა და მოსამსახურეთა საგადასახადო დაბევრის განაცვეთების შეცვლის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1934 წ., № 33, მუხ. 249).

122. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1934 წლის 7 ივლისის დადგენილება „რსტურ-ის იუსტიციის სახალხო კომისარიატის შრომა-გასწორების დაწესებულებათა მთავარი სამმართველოს ჩრდილოეთის კომბინატის განთავისუფლების შესახებ გადასახდელისაგან დამხმარე სარგებლობისათვის მისროვის მიჩენილ ტყეებში“ (სსრკ კან. კრებ., 1934 წ., № 37, მუხ. 289).

123. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1935 წლის 31 ივლისის დადგენილება „სარაიონო აღმასრულებელი კომიტეტების თავმჯდომარეების მტკიცე თანამდებობრივი ჯამავირების დაწესების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1935 წ., № 41, მუხ. 342).

124. 8 პუნქტი სსრკ ცავის 1936 წლის 17 იანვრის დადგენილებისა „სსრკ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა მიღებულ იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რომლებიც სსრ კავშირის კონსტიტუციის 18 მუხლის საფუძველზე, დამტკიცებული უნდა იქნეს სსრ კავშირის 7

მოწვევის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის 2 სესიის მიერ შესახებ კან. კრებ., 1936 წ., № 4, მუხ. 36).

125. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1936 წლის 27 მაისის დადგენილება „სსრ კავშირის მეთევზეობის საკოლმეურნეო სისტემის დებულების დამტკიცების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1936 წ., № 28, მუხ. 263ა).

126. დებულება სსრ კავშირის მეთევზეობის საკოლმეურნეო სისტემის შესახებ, დამტკიცებული სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1936 წლის 27 მაისის დადგენილებით (სსრკ კან. კრებ., 1936 წ., № 28, მუხ. 263ბ).

127. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1936 წლის 20 ივნისის დადგენილება „სახელმწიფო შინაგანი სესხის ობლიგაციათა დასაფარავად შემნახველა სალაროების მიერ სესხის გაცემის წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1936 წ., № 38, მუხ. 330).

128. 41, 42 და 59 მუხლები სსრკ ცავის 1937 წლის 13 იანვრის დადგენილებისა „იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რომლებიც მიღებულია სსრ კავშირის ცენტრალური ორგანიზაციის კომიტეტის სესიათა შორის პერიოდში და დამტკიცებული უნდა იქნან სსრ კავშირის 7 მოწვევის ცენტრალური ორგანიზაციების კომიტეტის 3 სესიის მიერ“ (სსრკ კან. კრებ., 1937 წ., № 7, მუხ. 24).

129. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1937 წლის 21 მარტის დადგენილება „ფულადი გადასახადების, სადაზღვეო გადასახდელებისა და ნატურალური ჩაბარების გამოანგარიშებისა და გადახდევინების მოვალეობისაგან სასოფლო საბჭოების განთვალისუფლების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1937 წ., № 22, მუხ. 85).

130. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1937 წლის 31 მარტის დადგენილება „ინჯინიერ-ტექნიკოსთა პერსონალის წარმოებაზე მისზეიდან ზომების შესახებ“ სსრ კავშირის ცავის და სკს მიერ გამოცემული 1930 წ. 13 მაისის დადგენილების გაუქმების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1937 წ., № 23, მუხ. 94).

131. 1 და 2 მუხლები სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1937 წლის 27 ივნისის დადგენილებისა „განსახოვადოებული სექტორის საწარმოთა ბრუნვის გადასახადის დებულების შეცვლის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1937 წ., № 47, მუხ. 193).

132. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1937 წლის 27 სექტემბრის დადგენილება „საბჭოთა მეურნეობების სახალხო კომისარიატის საბჭოთა მეურნეობების აღმინისტრაციულ-ტექნიკური პერსონალის დანიშვნის და გადაყენების წესის შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1937 წ., № 65, მუხ. 291).

133. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1938 წლის 5 იანვრის დადგენილება „ადგილობრივი მრეწველობის მატერიალურ და ფინანსური ბაზის განმტკიცების თაობაზე“ სსრკ ცავის და სახეომსაბჭოს 1935 წლის 1 ივნისის დადგენილების შეცვლის შესახებ“ („სობრანიე ზაქონოვ სსრკ“, 1938 წ., № 1, მუხ. 3).

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

281 სსრ კავშირის საბაზო კოდეხის დამტკიცების შესახებ

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

1. დამტკიცეს თანდართული სსრ კავშირის საბაზო კოდექსი და შემო-
ღებულ იქნეს იგი სამოქმედოდ 1964 წლის 1 ივნისიდან.

2. დაწესდეს, რომ მომავალში, სსრ კავშირის საბაზო კოდექსით გათვა-
ლისწინებული წესების დამტკიცებამდე, გამოყენებული იქნება 1964 წლის
1 ივნისამდე გამოცემული საბაზო საქმის წესები, რამდენადაც ისინი არ ეწი-
ნააღმდეგებინ სსრ კავშირის საბაზო კოდექსს.

3. ჩათვალოს ძალადაკრგულად 1964 წლის 1 ივნისიდან საკანონმდებ-
ლო ქრები დანართის თანახმად.

4. დაევალოს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს შეიტანოს ცვლილებანი
სსრ კავშირის მთავრობის გადაწყვეტილებებში სსრ კავშირის საბაზო კოდექ-
სის დამტკიცებასთან დაკავშირებით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიშვილი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. გიორგაშვილი.

შოსუები, კრემლი, 1964 წლის 5 მაისი.

№ 2474-VI.

სსრ კავშირის საბაზო კოდეხი

განკოცილება I

საბაზო მართვა-გამგეობის ორგანიზაცია

მუხლი 1. საბაზო საქმის მართვა-გამგეობა სსრ კავშირის ტერიტორიაზე
განეკუთხება საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს გამგებლობას და ხორციელდება
მის შემაღებელობაში ასებული მთავარი საბაზო სამართველოს მეშვეობით.

მუხლი 2. სსრ კავშირის საბაზო დაწესებულებანი ამ კოდექსის შესაბამი-
სად ახორციელდება საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო მონოპოლიის კონტროლის,
ასრულებენ საბაზო ოპერაციებს და ეწევიან ბრძოლას საბაზო წესების დარ-
ღვევებისა და კონტრაბაზის წინააღმდეგ.

მუხლი 3. საგარეო ვაჭრობის მინისტრი ამ კოდექსის, სსრ კავშირის სხვა
საკანონმდებლო ქტებისა და სსრ კავშირის მთავრობის გადაწყვეტილებათა
საფუძველზე და მათს შესასრულებლად გამოსცემს საბაზო საქმის თაობაზე
ბრძანებებსა და ინსტრუქციებს, რომლებიც სავალდებულო ყედლით მოქანი-
ზაციისა და მოქალაქისათვის.

მუხლი 4. მთავარი საბაჟო სამმართველოს გამგებლობას განცეკუთხება:

ა) ადგილობრივი საბაჟო დაწესებულებების მართვა-გამგეობა, მათივეის სახელმძღვანელო მითითებების მიცემა და იმის კონტროლი, რომ ადგილობრივმა საბაჟო დაწესებულებებმა შეასრულონ საბაჟო საქმის კანონმდებლობა და წესები;

ბ) საბაჟო პოლიტიკის საკითხების შემუშავება;

გ) მონაწილეობა საერთაშორისო შეთანხმების პროექტის იმ ნაწილის შემუშავებაში, რომელიც შეეხება საბაჟო საქმეს;

დ) საბაჟო ტარიფების პროექტების მომზადება და საბაჟო ტარიფების ვა-მოყენებასთან დაკავშირებული საკითხების გადაწყვეტა;

ე) საბაჟო წესების დარღვევებთან და კონტრაბანდასთან ბრძოლის ღონისძიებების შემუშავება და განხორციელება;

ვ) საბაჟოების გადაწყვეტილებებზე და საბაჟო დაწესებულებების თანამდებობის პირთა მოქმედებაზე საჩივრების განხილვა, აგრეთვე ადგილობრივი საბაჟო დაწესებულებების გადაწყვეტილებების შემოწმება ზედამხედველობის წესით.

მთავარ საბაჟო სამმართველოს სათავეში უდგას სამმართველოს უფროსი.

მუხლი 5. ადგილობრივ საბაჟო დაწესებულებებს წარმოადგენ საბაჟოები და მათდამი დაქვემდებარებული საბაჟო პოსტები.

საბაჟოები და საბაჟო პოსტები მოქმედებენ მთავარი საბაჟო სამმართველოს უფროსის მიერ დამტკიცებული დებულების საფუძველზე.

საბაჟოებს და საბაჟო პოსტებს ქმნის, მათ რეორგანიზაციას და ლიკვიდაციას ახდენს საგარეო ვაჭრობის მინისტრი.

მუხლი 6. საბაჟო დაწესებულებებს და მათს განკარგულებაში მყოფ ხომალდებს აქვთ ერთნაირი დროშა თანამარტული აღწერილობის თანახმად.

მუხლი 7. საბაჟო დაწესებულებების ოპერატიული მუშაკებისათვის წესდება ფორმის ტანსაცმლის ტარება. ტანსაცმლის ფორმას და იმ ოპერატიულ მუშაკთა თანამდებობების ნუსხას, რომელთათვისაც წესდება ფორმის ტანსაცმლის ტარება, ამტკიცებს სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო, ხოლო ფორმის ტანსაცმლის ტარების წესს — საგარეო ვაჭრობის მინისტრი.

განცოცილება II

საბაზო ოპერაციები

თ ა ვ ი 1

საერთო დებულებანი საბაჟო კონტროლის შესახებ

მუხლი 8. სსრ კავშირის სახელმწიფო საზოგარზე ტვირთის გატარება ხდება საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო მონობოლიის შესახებ კანონმდებლობისა და ამ კოდექსის დებულებების შესაბამისად.

სსრ კავშირის სახელმწიფო საზოგარზე ტვირთის გატარება ხდება საბაჟო დაწესებულებების მეშვეობით.

ტვირთად ამ კოდექსში იგულისხმება ყოველგვარი ნივთი, გადასატაა-გადმოსატანი (მათ შორის ბავაშით და საფოსტო გზავნილით) სსრ კავშირის საზღვარზე.

მუხლი 9. სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარზე გადასატაან-გადმოსატაან ტვირთს კონტროლი უნდა გაეწიოს.

საბაჟო კონტროლი ხორციელდება ტვირთზე:

ა) რომელიც შემოტანილია საზღვარგარეთიდან — მოსვლის დროიდან მანამდე, სანამ მას საბაჟო დაწესებულება ქვეყნის შიგნით გაუშვებდეს;

ბ) რომელიც გასატანია საზღვარგარეთ — საბაჟო დაწესებულებაში წარდგნის დროიდან მანამდე, სანამ მას საბაჟო დაწესებულება საზღვარგარეთ გაუშვებდეს;

გ) რომელიც სატრანზიტოა — საზღვარგარეთიდან მოსვლის მომენტიდან მანამდე, სანამ მას საბაჟო დაწესებულება საზღვარგარეთ გაუშვებდეს;

დ) რომელიც გადასატანია ერთი საბაჟო დაწესებულებიდან სხვა საბაჟო დაწესებულებაში — მანამდე, სანამ დანიშნულების საბაჟო დაწესებულება ქვეყნის შიგნით ან საზღვარგარეთ გაუშვებდეს.

მუხლი 10. ტვირთის დატვირთვა, გადმოტვირთვა და გადატვირთვა, აგრეთვე საფუთავის დაზიანებათა გასწორება, ტვირთის ნაჭრების გახსნა ან ხელმეორედ შეფუთვა შეიძლება მოხდეს მხოლოდ საბაჟო დაწესებულების ნებართვით იმ ადგილებში, რომლებსაც დაადგნენ საბაჟო დაწესებულებასთან და სასაზღვრო ჭარების საკონტროლო-საშვებ პუნქტან შეთანხმებით.

მუხლი 11. ყველა ტვირთზე, რომელიც მოტანილია სატვირთო საბუთების გარეშე, იმაზე, რომ ტვირთი არ შეესაბამება სატვირთო საბუთების მონაცემებს, და ტვირთის აღმოჩენილ დაზიანებებზე, აგრეთვე იმ შემთხვევებში, როცა საბაჟო დაწესებულებას არ წარუდგნენ ამ კოდექსით გათვალისწინებულ საბუთებს ანდა როცა ეს საბუთები ზუსტი არ არის, საბაჟო დაწესებულებების მუშავთა მონაშილეობით დგება აქტი.

მუხლი 12. თუ სატრანსპორტო ორგანიზაცია განაცხადებს, რომ რომელიმე ტვირთი შემოტანილია სსრ კავშირში შეცდომით, ისევ საზღვარგარეთ მისი გატანის ნებართვას იძლევა საბაჟო დაწესებულება მას შემდეგ, როცა წარმოადგნენ ტვირთის შეცდომით შემოტანის დამადასტურებელ საბუთებს.

მუხლი 13. საზღვარგარეთ მიმავალი ან საზღვარგარეთიდან მომავალი სატრანსპორტო საშუალებანი, მათ შორის საპერსო ხომალდები, უნდა ვაატარონ საბაჟო დაწესებულებათა და სასაზღვრო ჭარების საკონტროლო-საშვებ პუნქტა განლაგების ადგილებში.

საზღვარგარეთ მიმავალ და საზღვარგარეთიდან მომავალ სატრანსპორტო საშუალებებს საბაჟო კონტროლი უნდა გაეწიოს.

მუხლი 14. საზღვარგარეთ მიმავალი ან საზღვარგარეთიდან მომავალი სატრანსპორტო საშუალებანი უნდა გაჩერდნენ იმ ადგილებში, რომლებიც დადგნილია საბაჟო დაწესებულებასთან და სასაზღვრო ჭარების საკონტროლო-საშვებ პუნქტან შეთანხმებით.

სატრანსპორტო საშუალებების გასაჩერებელი ადგილის შეცვლა და მათ შეცვლა ისე, თუ არ იქნა საბაჟო დაწესებულებისა და საკონტროლო-საშეები პუნქტის თანხმობა, არ შეიძლება.

მუხლი 15. საბაჟო დაწესებულებათა განლაგების ადგილებში სატრანსპორტო საშუალებების მოსვლის დროს და დგომის ხანგრძლივობას შესაბამისად აწესებენ საზღვაო ფლოტის სამინისტრო, გზათა სამინისტრო, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სამოქალაქო საპარკო ფლოტის მთავარი სამმართველო და მოკავშირე რესპუბლიკურის სამდინარო და საავტომობილო ტრანსპორტის მმართველობის ორგანოები, ამასთან ითვალისწინებენ საბაჟო კონტროლის განხორციელებისათვის საჭირო დროს, რასაც განსაზღვრავენ საგარეო ვაჭრობის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

მუხლი 16. საზღვარგარეთ მიმავალი და საზღვარგარეთიდან მომავალი სატრანსპორტო საშუალებების და მათ მიერ გადაზიდული ტვირთის საბაჟო კონტროლი ხორციელდება იმ წესებისამებრ, რომლებსაც ამტკიცებს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო მას შემდეგ, რაც ამ წესებს შესაბამისად შეუთანხმებს საზღვაო ფლოტის სამინისტროს, გზათა სამინისტროს, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სამოქალაქო საპარკო ფლოტის მთავარ სამმართველოს და მოკავშირე რეპუბლიკურის სამდინარო და საავტომობილო ტრანსპორტის მმართველობის ორგანოებს.

მუხლი 17. საზღვარგარეთ მიმავალმა და საზღვარგარეთიდან მომავალმა პირებმა უნდა გაიარონ საბაჟო დაწესებულებები და სასაზღვრო ჯარების საკონტროლო-საშეები პუნქტები.

სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარზე გადასვლა ისეთ ადგილებში, სადაც განლაგებული არ არის საბაჟო დაწესებულებები, შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევებში, რომლებიც გათვალისწინებულია სსრ კავშირის კანონმდებლობით ან სსრ კავშირის შეთანხმებებით მოსაზღვრე სახელმწიფოებთან.

მგზავრების ჩაჯდომა საზღვარგარეთ მიმავალ სატრანსპორტო საშუალებებში და მგზავრების გადმოსხდომა საზღვარგარეთიდან ჩამოსული სატრანსპორტო საშუალებებიდან, ხდება იმ მოთხოვნათა დაცვით, რომლებიც გათვალისწინებულია საბაჟო კონტროლის შესაბამისი წესებით (მუხლი 16).

მუხლი 18. სსრ კავშირის საზღვარზე ტვირთის და სატრანსპორტო საშუალებების გატარება ისეთ ადგილებში, სადაც განლაგებული არ არის საბაჟო დაწესებულებები, ყოველ ცალკე შემთხვევაში შეიძლება მოხდეს მთავარი საბაჟო სამმართველოს ნებართვით.

მუხლი 19. სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს გადაწყვეტილებებით ტვირთის ზოგიერთი ცალკე სახეობა შეიძლება გათავისუფლდეს ბაჟის გადახდევინებისა და საბაჟო შემოწმებისაგან, ხოლო სატრანსპორტო საშუალებანი — საბაჟო დათვალიერებისაგან.

მუხლი 20. თუკი საერთაშორისო შეთანხმებით, რომელშიც მონაწილეობს სსრ კავშირი, დადგრილია ამ კოდექსში წესებისაგან განსხვავებული საბაჟო საქმის წესები, გამოიყენება საერთაშორისო შეთანხმების წესები.

საბაურ კონტროლი წყლის ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს

მუხლი 21. საზღვარგარეთ მონაცენე გემებს, რომელიც პორტში ჩამოვიდნენ ტვირთის დატვირთვა-გადმოტვირთვისათვის ან სხვა მიზეზის გამოპორტში დგომის მთელი დროის მანძილზე უწევენ საბაურ კონტროლს.

საბაურ დაწესებულებას უფლება აქვს პორტში გემის დგომის მთელი დროის მანძილზე ახდენდეს მის დათვალიერებას, აგრეთვე დაპლომბოს ან დაბეჭდოს გემის ის სათავსები, სადაც არის შემოსატან-გასატანად აკრძალული ტვირთი, ან სხვა ნივთები, რომელთა ნაპირზე გადმოტანა დაუშვებელია.

მუხლი 22. აკრძალულია გემიდან ნაპირზე ან სხვა გემზე ანდა ნაპირიდან გემზე რამე სავნის გადაცემა ისე, თუ არ იქნა საბაურ დაწესებულების ნებართვა.

ეს წესი არ შექმნა მოწყობილობას, რომელიც განკუთვნილია სიმძიმეთა გადმოსატვირთად ან ასაწევად, დაზიანებისაგან ტვირთის დასაცავად, აგრეთვე ტაკელაჟს, იმ შემთხვევებში, როცა ეს მოწყობილობა და ტაკელაჟი საჭიროა გემის ან ტვირთის დაღუპვის ან დაზიანების თავიდან ასაცილებლად.

მუხლი 23. თუკი გემს ავარიის, ყინულით შეკვრის ან იმ სხვა გარემოებათა შედეგად, რომელთაც გადაულახვი ძალის ხასიათი აქვს, არ ექნება შესაძლებლობა მოვიდეს იმ პუნქტამდე, სადაც იმყოფება საბაურ დაწესებულება და სასაზღვრო ჭარბის საკონტროლო-საშვები პუნქტი, გემიდან ტვირთის გადმოტვირთვა დაშვებულია იმ ადგილებში, სადაც არაა საბაურ დაწესებულებანი.

ამ შემთხვევაში გემის ჭარბიანი მოვალეა ყველაფერი იღონოს იმისათვის, რომ უზრუნველყოს ტვირთის უქნებლობა, რათა წარუდგინოს იგი საბაურ დაწესებულებას. უახლოესი პორტი, სადაც არის საბაურ დაწესებულება, მოვალეა მიიყვანოს საბაურ დაწესებულების მუშაქები ტვირთის გადმოტვირთვის ადგილზე ან უზრუნველყოს მგზავრების გადაყვანა და ტვირთის გადაზიდვა საბაურ დაწესებულებაში.

მუხლი 24. საზღვარგარეთიდან მოსული გემის კაპიტანი მოვალეა საბაურ დაწესებულებას წარუდგინოს მთავარი საბაურ სამმართველოს მიერ დაწესებული ფორმის წერილობითი ჩვენება.

კაპიტანის წერილობით ჩვენებას თან ერთვის:

ა) მანიფესტი, არსებული კონცამენტები და სხვა საბუთები იმ ტვირთის შესახებ, რომელიც გადაქვს;

ბ) სია მგზავრებისა, აგრეთვე გემზე მყოფ ყველა სხვა პირებისა, რომელიც არ მიეკუთვნებიან გემის ეკიპაჟს, მათი სახელისა და გვარის ჩვენებით;

გ) გემის ეკიპაჟის წევრთა სია (გემის როლი);

დ) სურათისა და გემის მომარაგებისა და აღჭურვილობის აღწერილობა, აგრეთვე იმ ნივთების ნუსხა, რომებიც ეკუთვნის კაპიტანს და გემის ეკიპაჟის სხვა წევრებს;

յ) ԿԵՆՔԵՑԻ ՀԵՄՈՒ ՍԱԼԱՐՆՈՇԻ ԱԽՏԵՑՄԱՆ, ԱԳՐԵՇՎԵ ԿԱՊՈՒՆՆՈՒ ԾԱ ՀԵՄՆ
ՀԱՅՈՒՅՈՒՆ ՍԵՎԱ ՖՐԵՎՐԵՑԻՆ ԿՄԱՐԵՑՆՈՂ ՎԱԼՄԱՐԻՆ ԾԱ ՍԱՎԱԼՄԱՐԻ ՇԱՏԵՑՄԱՆ
ՀԱՄԱԳՐԵՑՆՈՒՆ ՄԵՍԱԵՑ;

շ) ՍԵՎԱ ՍԱՅՄԱԼԺՈ ՍԱԲՄԱՐԵՑԻ (ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ՄՈՒԵՐՆՈՒՆ).

ԹՄԿԼՈ 25. ՀԵՄՈՒ ԿԱՊՈՒՆՆՈՒ ՄԵՐ ԻՎԵՆԵՑԻՆ ԾԱ ՍԵՎԱ ՍԱԲՄԱՐԵՑԻ ՓԱՐԺԳԱԿՆ
ՄԵՄԸՆ ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ԱԵՋԵՆ ՀԵՄՈՒ ՋԱՏՎԱԼՈՒՇՎԵՐԵՑԻՆ, ԱՄԱՏԱԿ ԿԱՊՈՒՆ
ԱՆ ՄԻՍԳԱՆ ՀՄՄՄՆԵՑԻ ԱԼՎՄՌՎՈՂՈ ՊՈՌՈ ՎԱԼՄԱՐԵՑՄԱՆ ԱՌ ՋԱՄԱԼՈՆ ԾԱ ԳԱ-
ԼՈՆ ՀԵՄՆԵ ԱԽՏԵՑՄԱՆ ԿՎԵԼԱ ՍԱՏԱԵՏ.

ՀԵՄՈՒ ՋԱՏՎԱԼՈՒՇՎԵՐԵՑԻՆ, ԱԳՐԵՇՎԵ ՀԵՄՈՒ ՍԱՏԱՎԵՑԻ ՋԱՊԼՈՆՄՑՈՒՆ ԱՆ ՋԱ-
ԾԵՎՇՎՈՒՆ ՄԵՍԱԵՑ ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ԱԼՆՈՄՎԵՆԱՆ ԱԿԵԵՑԻ ԿԱՊՈՒՆՆՈՒ ԻՎԵ-
ՆԵՑԱՑ.

ԹՄԿԼՈ 26. ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ԲՐՈՎԱԼԵԱ ՋԱՄՎԱՆ ՔՎՈՐԻՆՈՒ ԳԱԺՄՈ-
ՐՎՈՐԴՎԱ ԻՄ ՊՈՐԴՄՌՈ, ՀՈՄԵԼՍԱԿ ՄՈՈՒԵՐՆՈՎ ՀԵՄՈՒ ԿԱՊՈՒՆԱՆ, ԻՄ ՄԵՄՏԵՎԵՎԱՇՈՒՎ
ԿՈ, ՄԿ ՔՎՈՐԻՆ ԿՐՈՆԸՍԱՄԵԿՆԻՆ ԱՆ ՆԵՐՆԱՇԵՑԻ ՄԻԵՎՇՎՈՒ ԳԱԿՄԱՆՄՑՆՈՂ ՈԿՄ
ՍԵՎԱ ՊՈՐԴՄՌՈՍԱՏՎՈՒՆ.

ԹՄԿԼՈ 27. ՔՎՈՐԻՆ, ՀՈՄԵԼՈՒ ԿՐՈՆԸՍԱՄԵԿՆԻՆ ԱՆ ԿԱՊՈՒՆՆՈՒ ԻՎԵՆԵՑԻՆ ՄՈ-
ԷՎԵՇՎՈՒ ԳԱԿՄԱՆՄՑՆՈՂ ԱՄԱ ՄԿ ԱՎԱՐԿԱՆ ՄՈՒԵՐՆՈՍԱՏՎՈՒՆ, ՄՆԴԱ ՓԱՐԺԳԱԿՆՈՎ ՍԱԲԱԿ
ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ. ԻՄ ՔՎՈՐԻՆ ՄԵՍԱԵՑ, ՀՈՄԵԼՈՒ ԱՌ ՄՈՄՄԱՆԱԿ ԱՄԱ ՄԿ ԱՎԱՐԿԱՆ
ՄՈՒԵՐՆՈՎԱՆ ՍԿԱՆ ՖԵՎՐՈ 48 ՍԱՏԱԿ ՄԵՄԸՆ ՓԱՐԺԳԱԿՆՈՎ ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ
ԱՊԳՈՎԱԼՄԱՆ ԱՐՆԵՐ, ՀՈԹ ՎԱՐՀՈՒՆ ՏԱՄԱՅՆ ՍՍՐ ԿԱՎՄՈՒՆԻՆ ՊՈՐԴՄՌՈ ԱՆ
ՄԿԵԿՄԵԴՎԵՇ ՊՈՐԴՄՌՈ ՄԱԲ ՍԱՏԱԿԱՇՎ ԳԱԿՄԱՆՄՑ ՍՍՐ ԿԱՎՄՈՒՆԻՆ ԿՐՈՆԸՍՈՒՆ
ԱՆ ԱԳԳՈԼՈՆԲԻՎ ԵԿԼՈՍՄՈՒՅԱԼԹ.

ԹՄԿԼՈ 28. ՔՎՈՐԻՆՈՒ ԳԱԺՄՈՐՎՈՐԴՎՈՒՆ ՄԵՎԵՐԵՑԻ ՄԵՍԱԵՑ ՋԳԵ ԱՅԲԻ,
ՀՈՄԵԼՍԱԿ ԵԿԼՈ ՖԵՎՐԵՆ ՀԵՄՈՒ ԿԱՊՈՒՆԱՆ ԱՆ ՄԻՍԳԱՆ ՀՄՄՄՆԵՑԻ ԱԼՎՄՌՎՈՂՈ
ՊՈՌՈ, ՊՈՐԴՄՌՈ ՓԱՐԺՄԱՆԳԵԿՆԵԼՈ ԾԱ ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ՄՄՎԱՅ.

ԹՄԿԼՈ 29. ԱՄԱ ՄԿ ԻՄ ՊՈՐԴՄՌՈՍԱՏՎՈՒՆ ԳԱԿՄԱՆՄՑՆՈՂ ԿՎԵԼԱ ՔՎՈՐԻՆՈՒ ԳԱ-
ԺՄՈՐՎՈՐԴՎՈՒՆ ՋԱՄՄԱՎՇԵՑԻ ՄԵՄԸՆ ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ՓԱՐԺՄԱՆԳԵԿՆԵ-
ՑԻ ԱԵՋԵՆԵՆ ՀԵՄՈՒ ՋԱՏՎԱԼՈՒՇՎԵՐԵՑԻՆ.

ԹՄԿԼՈ 30. ԿԱՊՈՒՆԻՑ ԳԱՄՈՐԻԿՈՎՈՒՆ ԱՆԴԱ ՆԵՐՎԱՇՈ ՋԱՆՈԱԿԵՑՄԱՆ ԱՆ ՋԱԼՄ-
ՔՄԱՆ ՀՄՄՄԵՑԻ ՋԱԴԱՐՀԵԿՆՈՂ ԾՎՈՐԻՆ ԵՋԵՎՄԸՆ ՋԱՐԵՑԻ ՍԱԲԱԿ ԿՐՈՆԸՐՈՆՆ,
ԱՄԱՏԱԿ ՋԱԾՄՈՒ ՄԿ ՈԿՄ ՍԵՎԱ ՊՈՌՈ ՀՈՄԼԵՑՍԱԿ ԱՄԻՐԿՈՎԵՑԻ ՍԱԳԱՐԵՐ ՎԱ-
ՀՐՈՒՆԻՆ ՍԱՄԻՆՆՈՒՐՈ ՍԱԽՎԱԿ ՊՄԼՈՒՆԻՆ ՍԱՄԻՆՆՈՒՐՈՆՍՏԱԿ ԾԱ ՍՍՐ ԿԱՎՄՈՒՆԻՆ ՊՄ-
ՆԱՆՍՏԱ ՍԱՄԻՆՆՈՒՐՈՆՍՏԱԿ ՄԵՏԱՆԵՑԵՑԻՆ.

ԹՄԿԼՈ 31. ՀԵՄՈՒ ՍԱԽՎԱՐԳԱՐԵՇ ԳԱՄՁԵՆԵՑԻՆ ՓՈԽ ԿԱՊՈՒՆԱՆ ՄՈՎԱԼԵԱ ՍԱ-
ԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ՓԱՐԺԳԱԿՆՈՎ ՄԱՆՈՒԵՍՏԻ ԾԱ ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ՄՄՎԵՐՆՈՒ-
ՆՈՒ ՍԵՎԱ ՍԱԲՄԱՐԵՑԻ, ՀՈՄԼԵՑՍԱԿ ԱԼՆՈՄՎԵՆԱՆ ԱՄ ԿՐԸԵՎԻՆ 24
ՄՄԿԼՄՌՈ.

ԹՄԿԼՈ 32. ՔԱՐՈՇԵԱԼՈՒՆ, ՆԵՐՎԱՇՈ ՄԵՎԵՐԵՑԻ, ՄՈՎԿԵՎՈՒՆ ՊՈՐԴՄԱՐԵՑԻ ԱՆ ԻՄ
ՍԵՎԱ ԳԱՐՄՈՋԵՑԵՐՈՒՆ ՋԱՎԱՑՄՈՒՆԻՇԵՑԻ, ՀՈՄԵԼԸՆԱԿ ԳԱԼԱՄԱՆԱՎՈ ԿԱԼՈՆ ԽԱՍՈԱՏ
ԱՅՅԵ, ՊՈՐԴՄՌՈւՆ ՀԵՄՈՒ ՋԱՏՎԱԼՈՒՇՎԵՐԵՑԻ ԳԱՍԱԿԱՆ ՍԱԲԱԿ ՋԱՌԵՍԵՑՄԱՆ ՄԵՏԱՆԵ-
ՑԻ ՍԱՎԵՐՆՈՒՆ ԱՌ ԱՌՈՒՆ.

მუხლი 88. საბაკო დაწესებულება გვინდს პორტიან წასკლის თანხმობას
იძლევა მას შემდეგ, როცა კაპიტანი მთლიანად გადაიხდის მთელ დაკისრებულ
გადასახლელს ანდა წარადგენს კრედიტუნარიანი ორგანიზაციის ან პირის წე-
რილობით ვალდებულებას, რომ გადაიხდის დაკისრებულ თანხას.

იმ შემთხვევაში, თუ აღნიშნული თანხა არ იქნება გადახდილი, ან სათანა-
დო უზრუნველყოფა არ იქნება წარდგენილი, საბაკო დაწესებულება პორტს
წარუდგენს მოთხოვნილებას გემის დაკავების შესახებ.

მუხლი 34. საბავო კონტროლი საკაბოტაჟო ნაოსნობის გემებისა, აგრეთვე იმ გემებისა, რომლებიც სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვაოს მიღმა მიღიან მდინარეებითა და ტბებით, და იმ ტვირთისა, რომელიც მათ გადააქვთ, ხორციელდება იმ წესებისამებრ, რომლებსაც მტკიცებს საგარეო კუტრობის სამინისტრო საზღვაო ფლოტის სამინისტროსთან და მოკავშირე რესპუბლიკების სამდინარო ტრანსპორტის მმართველობის ორგანოებთან შეთანხმებით.

მუხლი 35. სამხედრო გემები საბაჟო დაოვალიერებას არ ექვემდება-
რებან.

სამხედრო გემი ამ კოდექსში ივლისსხმება ყოველგვარი ხომალდი (დამსახურე გემი), რომელიც ნაოსნობს სამხედრო ან სასახლორო დროშით, რომელსაც მეთაურობს სამხედრო სამსახურში მყოფი პირი, და რომელიც დაკომპლექტებულია სამხედრო რაზმით, აგრეთვე ის გემიც, რომელიც სსრ კუმირის თავდაცვის სამინისტროს სპეციალური განცხადების თანახმად სამხედრო ოპერატორილი ხასიათის დავალებას სრულდება.

სამხედრო გემის მეთაური პასუხისმგებელია დაიცვას ამ კოდექსის დაბლოკანი.

მუხლი 36. ამ კადექსის 35 მუხლის წესები ვრცელდება აგრეთვე უცხო-
უთის სამნებრო გამეზზე, როცა ისინი სსრ აკშირის პორტიბს ეწვევიან.

0 3 3 0 3

საბაჟო კონტროლი რეინიგზით და ავტომატიკური გარაჟიდან დროს

მუხლი 37. მატარებლის სასაზღვრო საფეხურში მოსკოვისთანავე რკინიგზა გალდებულია დაუყოვნებლივ წარუდინოს საბაჟო დაწესებულებას:

- ა) გადაცემის უწყისი;
 ბ) ბაგაჟის სია;
 გ) ზეღლნადებები.

მუხლი 38. საბაკო დაწესებულებებს უფლება ქვთ საბაკო დაწესებულებების განლაგების ადგილებში მდგრად საღურების გზებზე მოახდინონ რეინიგზის სატრანსპორტო საშუალებების, მათ შორის საფოსტო და საბარგო გავრცების, დათვალიერება იმ წესებისამებრ, რომლებსაც ამტკიცებს საგრძელებების სამინისტრო სსრ კავშირის გზათ სამინისტროსთან და კავშირგამულობის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

მუხლი 39. თუ საკირო იქნა, საბავო დაწესებულების მოთხოვნით ტვირთი, რომელიც გადააჭვი საზღვარგარეთ მიმავალ და საზღვარგარეთიდან მომა-

ვალ რენიგზის სატრანსპორტო საშუალებებს, უნდა გაღმოტვირთოს სტრატეგიული რო სადგურში.

გადმოტვირთვისაგან თავისუფლდება:

ა) ტვირთი, რომელიც შეუმოწმებლად უნდა გაიგზავნოს სხვა საბაჟო დაწესებულებებში;

ბ) ტვირთი, რომლის შემოწმება გადმოუტვირთავად არ იწვევს სიძნელეს.

მუხლი 40. საბარევო მატარებლის გადმოტვირთვის დამთავრების შემდეგ საბაჟო დაწესებულება იძლევა მატარებლის წასკლის ანდა გადმოტვირთვის ადგილიდან ცალკეული, მატარებლის შემადგენლობაში შემავალი, ვაგონებისა და პლატფორმების მოხსნის ნებართვას.

მუხლი 41. საბაჟო კონტროლი ტრანსპორტის საშუალებებისა, რომლებიც სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარს მიღმა მიღიან გზატკეცილებით და გრუნტის გზით, და ტვირთისა, რომელიც მათ გადააქვთ, ხორციელდება იმ წესებისამებრ, რომლებსაც ამტკიცებს საგრევო ვაჭრობის სამინისტრო შესაბამისი მოკავშირე რესპუბლიკის საკურომობილო ტრანსპორტის მმართველობის ორგანოებთან შეთანხმებით.

თ ა ვ ი 4

საბაჟო კონტროლი საპარო გადაზიდვის დროს

მუხლი 42. საზღვარგარებიდან მოსული საპარო ხომალდის მეოსური მოვალეა დაუყოვნებლივ წარუდგინოს საბაჟო დაწესებულებას:

ა) გენერალური დეკანტაცია;

ბ) მგზავრების და ტვირთის უწყისები;

გ) ტვირთის ზედნადებები და ფაქტურები, სპეციფიკაციები და ანგარიშები, რომლებიც ტვირთის ზედნადებებს ეხება, საფოსტო ზედნადებები და ვალისაზიდი ტვირთის სხვა საბუთები.

მუხლი 43. ტვირთზე, რომელიც გააქვთ საზღვარგარეთ, საბაჟო დაწესებულებას უნდა წარუდგინონ ამ კოდექსის 42 მუხლით გათვალისწინებული საბუთები. ეროვნობრივ საბუთებს წარადგენს ტვირთის საზღვარგარეთ მიმავალ საპარო ხომალდში ჩატვირთვამდე, მაგრამ სულ ბევრი ერთი საათით აღრე გაფრენამდე.

მუხლი 44. იმ საპარო ხომალდის კაპიტანი, რომელსაც იძულებით მოუტა და დატრენა იმ პუნქტში, სადაც არ არის საბაჟო დაწესებულება და სასაზღვრო გარების საკონტროლო-საშენები პუნქტი, მოვალე მიიღოს ყველა ზომა, რათა უსრულებელყოს ტვირთის უვნებლობა საბაჟო დაწესებულებაში მის წარსაღვენად. უახლოესი ეროვნობრივი, სადაც იმყოფება საბაჟო დაწესებულება, მოვალეა მიიყვანოს საბაჟო დაწესებულების მუშაკები ხომალდის დაავლომის ადგილის ანდა უზრუნველყოს მგზავრების გადაყვანა და ტვირთის გადაზიდვა საბაჟო დაწესებულებაში.

მუხლი 45. საბრძოლო თვითმფრინავები, აგრეთვე სამხედრო-სატრანსპორტო თვითმფრინავები, რომლებიც სსრ კავშირის თავდაცვის სამინისტროს სპეციალური განაცხადების თანახმად სამხედრო-ოპერატორული ხსიათის ღაფა-ლებებს სარულებენ, საბაჟო დაოვალიერებას არ ექვემდებარებიან.

თ ა ვ ი 5

საბაჟო კონტროლი ხაერთაშორისო ხაფოსტო გზავნილზე

მუხლი 46. სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვაოს მიღმა საერთაშორისო საფოსტო გზავნილით გასაგზავნი საგნების საბაჟო კონტროლი ხორციელდება იმ წესებისამებრ, რომლებსაც ამტკიცებს საგარეო ოვაჭრობის სამინისტრო სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან და სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

მუხლი 47. დასაშვებია, რომ საერთაშორისო საფოსტო გზავნილით სსრ კავშირში შემოიტანონ, როცა ბაჟს გადაიხდიან, პირადი მოხმარების საგნები იმ სიის და ნორმების თანახმად, რომლებსაც ამტკიცებს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან და სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

საზღვაოგარეთიდან საფოსტო გზავნილებით შემოტანილი საგნები არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს არაშრომითი შემოსავლის მისაღებად.

მუხლი 48. თუკი საზღვაოგარეთიდან შემოსულ საფოსტო გზავნილში რომელიმე საგანი, რომელიც ნაჩვენებია სიაში (მუხლი 47), აღმოჩნდება იმ რაოდენობით, რაც დაწესებულ ნორმას აღემატება სულ ბევრი ერთორიად, ნორმის ნამეტებ ბაჟი გადახდება ორმაგი რაოდენობით.

მუხლი 49. არ შემოიშვება და საზღვაოგარეთ უნდა გაბრუნდეს ის საერთაშორისო საფოსტო გზავნილი, რომელიც შეიცავს ამ კოდექსის 47 მუხლით გაუთვალისწინებულ საგნებს, ანდა შეიცავს მასში გათვალისწინებულ საგნებს იმ რაოდენობით, რაც ერთორიად და მეტად აღემატება დადგენილ ნორმას. საზღვაოგარეთ უნდა დაბრუნდეს აგრეთვე ის საფოსტო გზავნილი, რომელიც განკუთვნილია არაშრომითი შემოსავლის მისაღებად.

მუხლი 50. დასაშვებია, რომ საერთაშორისო საფოსტო გზავნილში იმ რაოდენობით, რაც შეესაბამება აღრესატის საჭიროებებს, საზღვაოგარეთ გაიტანონ ყველა საგანი, გარდა საგნებისა, რომლებიც აღნიშნულია საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროსთან შეთანხმებით დამტკიცებულ სიაში.

მუხლი 51. საზღვაოგარეთიდან შემოსულ საფოსტო გზავნილს საბაჟო შემოწმების შემდეგ კავშირგაბმულობის საწარმოები თავიანთი პასუხისმგებლობით გადასცემენ აღრესატს, ამსთან გადაახდევინებენ მისთვის დაკისრებულ ბაჟს. ბაჟის ოდენობას განსაზღვრავს საბაჟო დაწესებულება საფოსტო გზავნილის შემოწმების დროს.

ბაჟი კავშირგაბმულობის საწარმოებს შეაქვთ საკუთრი ბიუჯეტის შემოსავალში.

თ ა ვ ი 6

საზღვარგარეთ მიმავალ პირთა ბარგის საბაჟო კონტროლი

მუხლი 52. სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარს მიღმა მიმავალ პირთა ბარგის საბაჟო კონტროლი ხორციელდება მას შემდეგ, როცა სასაზღვრო ჯარების წარმომადგენლები შეამოწმებენ საზღვრის მიღმა წასვლის უფლების საბუთებს.

მუხლი 53. სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარის მიღმა მიმავალი პირის ბარგი გარდა იმ საგნებისა, რომელთა შემოტანა ან გატანა აქტალულია ან შეზღუდულია, პირადი მოთხოვნილების ფარგლებში, გაშვება უბაჟოდ საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით დამტკიცებული წესებისამებრ.

საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს უფლება ენიჭება დააწესოს იმ საგანთა ნუსხა, რომლებიც გაიშვება ბაჟის გადახდევინებით.

მუხლი 54. საზღვარგარეთ მონასწერე გემების და საერთაშორისო ფრენის საპატიო ხომალდების ეყიპაჟთა წევრების, რკინიგზის და საავტომობილო ტრანსპორტის, კავშირგაბმულობის საწარმოების მუშაკების და იმ სხვა პირების კუთხით ბარგი, რომლებსაც თავის სამსახურებრივ მოვალეობათა გამო უფლება ენიჭებათ გადავიდნენ ან გადმოვიდნენ სსრ კავშირის საზღვარზე და მცირე დრო დაცყონ საზღვარგარეთ ან სსრ კავშირში, გაიშვება უბაჟოდ საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით დამტკიცებული წესებისამებრ.

მუხლი 55. სასაზღვრო ზოლის მუდმივი მცხოვრებლები, რომლებიც სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარს მიღმა ხანმოკლე დროით მიღიან უახლოებ სასაზღვრო ადგილებში, სარგებლობენ უფლებით ბაჟის გადაუხდელად იქნიონ მხოლოდ პირადი მოთხოვნილებისათვის საჭირო საგნები სსრ კავშირში და საზღვარგარეთ ყოფნის დროს. ასეთი საგნების გატანის წესებს ამტკიცებს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით.

მუხლი 56. თუ როგორ გაიშვას სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარს მიღმა მიმავალ პირთა კუთხით ვალუტა და ბავალუტო ფასეულობანი. — ეს ვანისაზღვრება იმ წესებისამებრ, რომლებსაც ამტკიცებს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით.

მუხლი 57. იმ პირთა ქონება, რომლებიც მუდმივ საცხოვრებლად გადმოსახლდნენ სსრ კავშირში, აგრეთვე ქონება, რომელიც შედის საზღვარგარეთ გახსნილი მექვიდრეობის შემადგენლობაში და უნდა გადმოეგზავნოს მემკვდრეებს სსრ კავშირში, გაიშვება უბაჟოდ საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროსთან და სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით დამტკიცებული წესებისამებრ.

მუხლი 58. სსრ კავშირის დიპლომატიური პასპორტით მიმავალი პირების კუთხით ბარგის, სსრ კავშირის დიპლომატიური ფოსტისა და საბჭოთა დიპლომატიური კურიერების პირადი ბარგის სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარ-

ზე გაშვების წესი განისაზღვრება სსრ კავშირის კანონმდებლობით, აგრეთვე წესებით, რომლებსაც ამტკიცებს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროსთან შეთანხმებით.

მუხლი 59. სსრ კავშირში უცხოეთის დიპლომატიურ და საკონსულო წარმომადგენლობათა მეთაურებთან და თანამშრომლებთან და საბაჟო შეღავათებით მათთან გათანაბრებულ პირებთან მიმავალი ტვირთის, აგრეთვე აღნიშნული პირების, დიპლომატიური და საკონსულო წარმომადგენლობების და სსრ კავშირში მყოფი საერთაშორისო ორგანიზაციების და მათთან არსებული წარმომადგენლობების მისამართით გაგზავნილი ტვირთის სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვაოზე გაშვებისა და მათი ბაჟის გადახდევინებისაგან და შემოწმებისაგან გათავისუფლების წესი, ისევე როგორც დიპლომატიური ფოსტისა და უცხოეთის დიპლომატიური კურიერების პირადი საგნების გაშვების წესი, განისაზღვრება სსრ კავშირის კანონმდებლობით, აგრეთვე იმ წესებით, რომლებსაც ამტკიცებს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროსთან და სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით.

III 307

ტვირთის გადატანა ერთი საბაჟო დაწესებულებიდან მეორეში. ტვირთის ტრანზიტი სსრ კავშირის ტრიიტორიაზე

მუხლი 60. ტვირთი შეიძლება გადატანილ იქნეს ერთი საბაჟო დაწესებულებიდან მეორეში შემოწმებისა და ბაჟის გადახდევინების მიზნით, აგრეთვე საზღვაოგარეთ მის გასაშვებად. ასეთი ტვირთის გადატანა ხდება იმ სატრანსპორტო ორგანიზაციის პასუხისმგებლობით, რომელმაც მიიღო ტვირთი გადასატანად, ამასთან დაცული უნდა იყოს შესაბამისი სატრანსპორტო საშუალებების და მათ მიერ გადასატანი ტვირთის საბაჟო კონტროლის წესები.

მუხლი 61. ერთი საბაჟო დაწესებულებიდან მეორეში გადასატანი ტვირთის გაგზავნა დასაშვებია მხოლოდ სრულ გზავნილად, ერთი გასაგზავნი საბუთით გაფორმებული.

მუხლი 62. თუკი ერთი საბაჟო დაწესებულებიდან მეორეში გაგზავნილი ტვირთი არ ჩაბარდება მთლიანად ან ნაწილობრივ დანიშნულების საბაჟო დაწესებულებას არი თვის გადაში, როცა იგი ათას კილომეტრამდე მანძილზე იგზავნება, და სამი თვის ვადაში, როცა იგი ათას კილომეტრზე შორს იგზავნება, მაშინ სატრანსპორტო ორგანიზაცია, რომელმაც ტვირთი მიიღო გადასატანად, მოვალეა აანაზღაუროს ჩაუბარებელ ტვირთზე გადასახდელი ბაჟი.

ამ შემთხვევაში ბაჟის თანხა განისაზღვრება:

ა) საზღვაოგარეთის ფაქტურებისა და სპეციფიკაციების მიხედვით, თუკი მათ წარადგენ საბაჟო დაწესებულებაში და ეს უკანასკნელი მიიჩნევს, რომ ისინი ეკუთვნიან ამ ტვირთს და შეიცავენ ბაჟის გამოთვლისათვის საჭირო მოაცემებს;

ბ) შედნადებების და კონისამნეტების მიხედვით — იმის კვალობებზე, როგორია ბრუტო წონა, გამომდინარე ბაჟის იმ განაკვეთიდან, რომელიც დაღვენილია აღნიშნული სახეობის ტვირთისათვის სსრ კავშირის საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან · შეთანხმებით დამტკიცებული სიით;

გ) ბარგის ნაჭრისათვის და საფოსტო გზავნილისათვის — 2 მანეთისა და 50 კაბიკის ოდენობით ყოველ კილოგრამ ბრუტოზე.

შუბლი 63. იმ შემთხვევაში, თუ ტვირთი საბაჟო დაწესებულებაში ჩაბარებამდე დაიღუპა გზაში იმ მიზეზით, რომელიც დამოკიდებული არ იყო სატრანსპორტო ორგანიზაციაზე და რომელიც დამოწმებულია შესაბამისი აქტით, სატრანსპორტო ორგანიზაცია თავისუფლდება ბაჟის გადახდისაგან.

შუბლი 64. სსრ კავშირის ტრერიტორიაზე უცხოეთის ტვირთის ტრანზიტით გადაზიდვა შეიძლება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დადგენილი წესისამებრ.

უცხოეთის ტვირთის ტრანზიტით გადაზიდვის წესებს ამტკიცებს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო მას შემდეგ, რაც ამ წესებს შეუთანხმებს სსრ კავშირის გზათ სამინისტროს, საზღვაო ფლოტის სამინისტროს, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სამოქალაქო საპარტო ფლოტის მთავარ სამმართველოს და შესაბამისი მოკავშირე რესპუბლიკების საავტომობილო და სამდინარო ტრანსპორტის მმართველობის ორგანოებს.

თ ა ვ ი 8

ტვირთის შემოწმება და გაშვება

შუბლი 65. საბაჟო დაწესებულებანი ტვირთის შემოწმებას ახდენენ იმ მიზნით, რომ დაადგინონ კანონიერია თუ არა სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარზე მათი გადატან-გადმოტანა, განსაზღვრონ სატარიფო დასახელება, ფასი, რაოდენობა და, თუ საჭირო იქნა, ხარისხიც.

შემოწმებული ტვირთი შეიძლება ხელახლა იქნეს შემოწმებული.

შუბლი 66. ტვირთის შემოწმება ხდება საბაჟო დაწესებულებისათვის წარდგენიდან სამი ღრის გადაში იმ გამონაკლისით, რომელიც დაწესებულია ბაგაჟით და საერთაშორისო საფოსტო გზავნილით მიმავალი ტვირთისათვის.

მთავარ საბაჟო სამმართველოს უფლება აქვს ცალკეული საბაჟო დაწესებულებისათვის გაადიოს ტვირთის შემოწმების ვადა შვიდ დღემდე.

ტვირთის შემოწმება სატრანსპორტო საშუალებებიდან გადმოუტვირთავად ხდება იმ ვადებში, რომელიც დადგენილია შემოწმების პუნქტში სატრანსპორტო საშუალებათა დამუშავების ტექნოლოგიური პროცესით. ასეთ შემთხვევაში შემოწმებისათვის საჭირო ღრის განსაზღვრავს საბაჟო დაწესებულება სატრანსპორტო ორგანიზაციისათვის და სასაზღვრო ჯარების საკონტროლო-საშვებ პუნქტთან შეთანხმებით.

შუბლი 67. ტვირთის განმეორებულებებს უფლება აქვთ დაესწრონ ტვირთის შემოწმებას და ხელახალ შემოწმებას და გასინჯონ ტვირთის საბუთები.

მუხლი 68. სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარს მიღმა მიმავალ პირთა კუთვნილი ბარგის შემოწმება ხდება მათი მფლობელის თანდასწრებით საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ დამტკიცებული წესებისამებრ.

ბაგაჟის შემოწმება ხდება მიმღების თანდასწრებით. იმ შემთხვევაში, როცა მიმღები ბაგაჟის მოსვლის მომენტიდან ორი კვირის განმავლობაში არ გამოცხადდება, ბაგაჟი შემოწმდება მიმღების დაუსწრებლად.

საერთაშორისო საფრისტო გზავნილის შემოწმება ხდება იმ ვადებში, რომელიც დადგენილია საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამინისტროსთან შეთანხმებით.

მუხლი 69. საბაჟო დაწესებულების მიერ სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარს მიღმა მიმავალი ტვირტის გაშვება ხდება საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ დამტკიცებული წესებით.

ტვირტის გაშვება ხდება მას შემდეგ, რაც ჭთლიანად იქნება გადახდილი ბაჟო და ტვირტზე დარიცხული ყოველგვარი ამოსალები ანდა თუკი გაცემული იქნება თანხმობა ბაჟისა (მუხლი 91) და ამოსალების ნაწილ-ნაწილ გადახდაშე ან გადავადებაზე.

მუხლი 70. ტვირტზე, რომელიც შემოაქვთ საზღვარგარეთიდან სატვირთო საბუთების გარეშე, გარდა ბაგაჟის ნაჭრებისა, ნებადართულია ერთი თვის ვადაში წარმოდგენილ იქნეს დამატებითი საბუთები, რომლებიც დაადგენენ ტვირტის განკარგულების უფლებას.

მუხლი 71. ბაგაჟის ნაჭრები, რომლებიც არა ნაჩენები არც სატვირთო სიაში, არც სხვა საბუთებში და ამასთან არა აქვთ ნაწები (საჭდე ფირფიტა) ბაგაჟის ნომრით, საბაჟო დაწესებულების მიერ შეიძლება გაშვებულ იქნეს იმ პირობით, თუ კი შემოტანის დღიდან ორი თვის ვალაში წარმოადგენენ იმის დამადასტურებელ საბუთებს, რომ ეს ნაჭრები ეკუთვნის განმცხადებელს. ამ ვადის გასვლის შემდეგ ეს ნაჭრები დადგენილი წესით გადაეცემა სახელმწიფო დაწესებულებას ან საწარმოს გამოსაყენებლად ან გასაყიდად.

მუხლი 72. იმ საგნებს, რომლებიც უნდა იქნეს განხილული მთავლიტის ორგანოების მიერ, გამოკვლეული სასინჯ დაწესებულებებში ან შემოწმებული სტანდარტების, ზომისა და წონის ხელსაწყოების ორგანოების მიერ, იგრეთვე საგნებს, რომლებზეც ვრცელდება სპეციალურ დადგენილებათა მოქმედება, გაუშვებს საბაჟო დაწესებულება საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს მიერ დამტკიცებული წესების დაცვით.

მუხლი 73. საბაჟო ორგანიზაციიდან ტვირტის გაშვების დროს ტვირტის განმკარგულებელი მოვალეა საბაჟო დაწესებულებას წარუდგინოს სატრანსპორტო ორგანიზაციის კუთვნილი შველა გადასახადის დაფარვის დამადასტურებელი საბუთი.

მუხლი 74. ტვირტი, რომელიც შემოტანილია საგარეო ვაჭრობის სახელმწიფო მონიპოლიის შესახებ დადგენილებათა დარღვევით, მაგრამ რომელიც არ დაუმალავთ საბაჟო კონტროლისათვის, ტვირტის განმკარგულებელმა შეიძლება გაიტანოს უკან საზღვარგარეთ ერთოვიანი ვადის განმავლობაში.

სწრაფფუჭებადი ტვირთისათვის ეს ვადა წესდება შეიძი დღის მდგრადი დღის მდგრადი გადადის სახელმწიფო საკუთრებად.

თ ა ვ ი 9

ტვირთის შენახვა და მისი ვადაცემა რეალიზაციისათვის

მუხლი 75. ტვირთი საბაჟო დაწესებულებიდან გამოშევებამდე ინახება საბაჟო საწყობებში ანდა საბაჟო დაწესებულების ნებართვით სახელმწიფო სატრანსპორტო ორგანიზაციების საწყობებში და საბაჟო დაწესებულებებთან მიწერილ ტვირთის განმარტულებელთა საწყობებში (მიწერილი საწყობები).

მუხლი 76. საბაჟო და მიწერილ საწყობებში ტვირთის შენახვის წესს და სახელმწიფო სატრანსპორტო ორგანიზაციების საწყობებში ტვირთის შენახვის სადმი საბაჟო დაწესებულებების ზედამხედველობის წესს ადგენს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო.

მუხლი 77. საბაჟო დაწესებულება პასუხს არ აგებს ბუნებრივი დანაკარგისათვის, აგრეთვე ტვირთის დაზიანების ან დაღუპვისათვის, თუკი ეს მოხდა ტვირთის გაღმოტვირთვის ან საბაჟო დაწესებულებაში შენახვის დროს მისგან დამოუკიდებელი მიზეზებით.

მუხლი 78. იმ შემთხვევაში, თუ კი დაწესებულ ვადებში არ იქნა შეტანილი ბაჟი და გადასახდელები, რომლებიც სატრანსპორტო ორგანიზაციებს ერგება, აგრეთვე იმ შემთხვევაში, როცა მიმღებმა უარი თქვა მოელი ტვირთის ან მისი ნაწილის მიღებაზე ანდა იმ ტვირთის ერთი თვის ვადაში მიუღებლობისას, რომლის ბაჟი უკვე გადახდილია, ტვირთი დაღვენილი წესით გადაცემა სახელმწიფო დაწესებულებებს და საწარმოებს გამოსაყენებლად ან გასაყიდად.

მუხლი 79. ტვირთის გაყიდვიდან ამონაგები თანხა, ყველა დასახული გამოსალებისა და გადასახდელის დაკავებისა და გაყიდვის ხარჯების ანაზღაურების შემდეგ, გადაცემა ტვირთის განმარტულებელს მისი განცხადებით, თუკი განცხადება გადაცემულია გაყიდვიდან სულ ბევრი ერთი წლის განმავლობაში. ამ ვადის გასვლის შემდეგ ფული შედის საკავშირო ბიუჭეტის შემოსავალში.

სათანადო ნებართვის გარეშე ან საბუთების გარეშე შემოტანილი ტვირთის გაყიდვიდან, აგრეთვე სამგზავრო ნივთების გაყიდვიდან ამონაგები თანხა შედის საკავშირო ბიუჭეტის შემოსავალში.

თ ა ვ ი 10

ბაჟი

მუხლი 80. ბაჟი განისაზღვრება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული ტარიფებით.

მუხლი 81. ბაჟის გამოანგარიშება ხდება იმ საბაჟო ტარიფის საფუძველზე მომელიც მოქმედებს ბაჟის გადახდის დღეს ან საბაჟო დაწესებულების მიერ ტვირთის გაშვების დღეს, იმისდა მიხედვით, თუ აქ აღნიშნული ვადიდან რომელი უძღვის წინ მეორეს.

მუხლი 82. რაც შეეხება ტვირთს, შემოტანილს იმ ქვეყნებიდან, რომელმაც თანაც სავარი შეთანხმება არ არის დადებული ან რომელმაც ასეთი შეთანხმება დაარღვიეს, საგარეო კაჭრობის სამინისტროს სსრ კავშირის საქმეთა სამინისტროსა და სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით შეუძლია დააწესოს წანამატი ორსებული ბაჟის განვევეთზე, ხოლო იმ ქვეყნებიდან შემოტანილ უბაჟო ტვირთს შეიძლება დაედოს ბაჟი.

მუხლი 83. იმ შემთხვევებში, როცა ტვირთის წარმოშობას ამა თუ იმ ქვეყნიდან შეუძლია გაფლენა მოხატვინოს ბაჟის ოდენობაზე, საგარეო კაჭრობის სამინისტროს სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროსა და სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით შეუძლია მოითხოვოს ტვირთის წარმოშობის მოწმობის ან განცხადების (დეკლარაციის) წარმოდგენა.

მუხლი 84. საბაჟო ტარიფით გაუთვალისწინებელ ტვირთს უნდა მიუყენონ კულაზე უფრო შესაფერისი სატარიფო ქვედანაყოფი.

მუხლი 85. ბაჟის გამოსაანგარიშებელ ფასად მიიჩნევენ საქონლის ნორმალურ საბუთიმო ფასს მისი წარმოშობის ან წარმოების ადგილზე შეფუთვის, დაზღვევის; გადაზიდვის საკომისიო, გასატანი ბაჟის და იმ სხვა მსგავსი ხარჯების მიმატებით, რაც საჭიროა საქონლის საყიდლად და სსრ კავშირის საზღვარზე მისატანად (ფასი სიფ-პორტი ან ფრანკო-სსრ კავშირის საზღვარი).

მუხლი 86. ტვირთის განმკარგულებელი ვალდებულია საბაჟო დაწესებულებას წარუდგინოს ანგარიშები, ფაქტურები, სპეციფიკაციები ან სხვა საბუთები, რომელითაც შეიძლება საქონლის ფასის დადასტურება.

მუხლი 87. თუ ტვირთის განმკარგულებელს არ შეუძლია წარმოადგინოს სათანადო საბუთები საქონლის ფასის დასადასტურებლად, მას უფლება აქვს შეიტანოს საბაჟოში განცხადება (დეკლარაცია) საქონლის ფასის შესახებ.

მუხლი 88. თუ საბაჟო ბაჟის გამოსაანგარიშებლად არ ცომბს საბუთებში ან განცხადებაში (დეკლარაციაში) აღნიშნულ ფასს, აგრეთვე თუ ტვირთის განმკარგულებელი არ წარმოადგენს საბუთებს ფასის დასადასტურებლად და არ შეიტანს განცხადებას (დეკლარაციას) ფასის შესახებ, მაშინ საქონლის იმ ფასს, საიდანაც უნდა მოხდეს ბაჟის გამოანგარიშება, განსაზღვრავს საბაჟო.

მუხლი 89. ბაჟის გადახდისაგან თავისუფლდება:

ა) ტვირთი, რომელიც დაზიანების გამო არც ნაწარმის სახით, არც მასალის სახით გამოსაყენებლად არ ვარგა;

ბ) ტვირთი, რომელიც დაიღუბა ურთი საბაჟო დაწესებულებიდან მეორეში გადატანისას, აგრეთვე გაღმოტვირთვისა ან საბაჟო საწყობებში შენახვის დროს;

გ) უცხოური წარმოშობის საგნები, რომელთა პირობით უბაჟო შემოტანა სსრ კავშირის ფარგლებში ნებადართულია იმ მიზნით, რომ ნაწარმად გადამუშავდეს ან საბოლოოდ მოპირკეთდეს საზღვარგარეთ ნაწარმის სახით უკანვე გასატანად;

დ) საზღვარგარეთიდან უკანვე შემოტანილი სსრ კავშირის მიწის შეკუსტებით
და მრეწველობის ნაწარმი;

ე) საზღვარგარეთიდან უკანვე შემოტანილი უცხოური წარმოშობის საგ-
ნები, რომლების ბაჟი პირველად შემოტანის დროს გადახდილია და რომლებიც
დროებით გატანილი იყო საზღვარგარეთ;

ვ) უცხოური წარმოშობის საგნები, რომელთა დროებით შემოზიდვაზე გა-
ცემულია მთავარი საბაჟო სამმართველოს ნებართვა იმ პირობით, რომ სსრ კავ-
შირის ფარგლებიდან თვითეულ ცალკე შემთხვევაში დანიშნული ვადის მან-
ძილზე, რაც არ უნდა აღემატებოდეს ერთ წელს, უკანვე იქნება გაზიდული;

ზ) ტვირთი, რომელიც გაზიდულ უნდა იქნეს უკანვე საზღვარგარეთ, თუ
სატრანსპორტო ორგანიზაცია წარმოადგენს იმის დამტკიცებელ საბუთს,
რომ ტვირთი შეცდომით შემოუზიდავთ სსრ კავშირში, აგრეთვე თუ შემოსატა-
ნად ნებადართულ ტვირთზე, რომელიც საბაჟოს კონტროლ ქვეშ იმყოფება,
ერთი თვის ვადის გასვლამდე ტვირთის განმეორებული შემოიტანს განცხა-
დებას უკან გატანის შესახებ;

თ) ტვირთი, რომელიც განკუთვნილია სამეცნიერო და სასწავლო მიზნები-
სათვის, მოსულია სასწავლებლის, სამეცნიერო და სამეცნიერო-საკვლეო და-
წესებულებების მისამართით;

ი) გემის მომარავებისა და აღჭურვილობის საგნები, ნაყიდი საზღვარგა-
რეთ იმ გემებისათვის, რომლებიც ნაოსნობენ სსრ კავშირის დროშით, იმ შემ-
თხვევებში, როცა ეს შესყიდვა გამოწეულია ვემის ავარიით, რომელმაც მოუს-
პო მას უსაფრთხო ნაოსნობის შესაძლებლობა, სურსათის მარაგი, დახარჯული
საზღვაო ფლოტის სამინისტროს მიერ დამტკიცებული წესების თანახმად, აგ-
რეთვე საზღვარგარეთ შესყიდული მოწყობილობის საგნები და მასალები, რომ-
ლებიც საჭიროა სსრ კავშირის საპარტო ხომალდების საექსპლუატაციოდ, თუ
ეს შესყიდვა გამოწეულია ავარიით, საზღვარგარეთ საპარტო ხომალდების იძუ-
ლებითი დაგდომით ან დამტკრევით.

მუხლი 90. იმ ტვირთზე, რომელიც დაზიანდა გზაში ან საბაჟოს საწყო-
ნებში შენახვის დროს, მაგრამ ვარგისია მოსახმარად, ბაჟი უნდა გადახდეს
შემცირებული ოდენობით, ამასთან გათვალისწინებული უნდა იყოს იმ დაზია-
ნების ხარისხი, რომელიც დადგენილია საბაჟო დაწესებულების მუშავის მო-
ნაწილეობით შედგენილი აქტით.

მუხლი 91. ტვირთის ბაჟის გადახდისათვის დაწესებულია ერთი თვის ვადა.

ბაჟის გადახლის ვადის გადადების და მისი ნაწილ-ნაწილ გადახდის ნე-
ბართვას იძლევა სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტრო ან მისი დავალებით
მოკავშირე ჩესპუბლიკების ფინანსთა სამინისტროები.

მუხლი 92. საბაჟოების საწყობებში ტვირთის შენახვისათვის უნდა გადახ-
დეს სასაწყობო გამოსაღები.

სასაწყობო გამოსაღების ოდენობას და მისი გამოანგარიშების წესს გან-
საზღვრავს საგარეო ვაჭრობის სამინისტრო სსრ კავშირის ფინანსთა სამინისტ-
როსთან შეთანხმებით.

შუბლი 93. ამ კოდექსით გათვალისწინებული ბაჟი, ჭარიმი და სხვა მდგრადი სახლელები შეიძლება გადახდილ იქნეს როგორც სსრ კავშირის ვალუტით, ისე უცხოეთის იმ ვალუტით, რომლის მიღება სსრ კავშირში ნებადართულია.

შუბლი 94. ბაჟის ზედმეტად გადახდილი თანხების უკან დაბრუნება ხდება იმ პირობით, თუ მოთხოვნა ამის შესახებ წარმოდგენილი იქნება მათი გადახდის დღიდან ერთი წლის განმავლობაში.

შუბლი 95. ბაჟის უკმარნაკარეფი უნდა გადახდეს ტვირთის განმკარგულებლებს ამ კოდექსის III განყოფილებაში დადგენილი წესით.

განყოფილება III

ვასუხისმგებლობა საბაჟო წესების დარღვევისა და კონტრაბანდისათვის

შუბლი 96. საბაჟოს უფროსს აქვს დაჯარიმების უფლება საბაჟო წესების დარღვევისა და კონტრაბანდისათვის.

გადახდილი ჭარიმის თანხა შედის საკავშირო ბიუჯეტში.

შუბლი 97. დაჯარიმება ხდება საბაჟო წესების შემდეგი დარღვევებისათვის:

ა) თუ არ გააჩერებენ საზღვარგარეთიდან მოსულ ან საზღვარგარეთ მიმავალ ტრანსპორტს საბაჟო დაწესებულების განლაგების აღვილებების საბაჟო კონტროლის განსახორციელებლად;

ბ) სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვრიდან საბაჟო დაწესებულებაში წასვლის დროს ტრანსპორტის ნაპირთან თვითნებური მიღვიმისათვის, გაჩერების ადგილის თვითნებური შეცვლისა ან გააჩერებისათვის, თუნდაც ეს მოხდეს საბაჟო დაწესებულების მიერ ტრანსპორტის შემოწების შემდეგ;

გ) თუ არ წარადგენენ საბაჟო დაწესებულებაში საზღვარგარეთიდან მოსვლის შემდეგ შესაბამის შემთხვევებში წერილობით ჩვენებას, გადაცემის უწყისის ან გენერალურ დეკლარაციას ანდა ამ საბუთის წარდგენისათვის, თუ მათში აღნიშნული არ არის საჭირო ცნობები;

დ) თუ არ წარადგენენ საბაჟო სიებს და მგზავრების სიებს, აგრეთვე თუ არ მიიტანენ დანიშნულებისამებრ საბაჟო საბუთებს, რომლებიც ჩაბარებული ჰქონდათ სათანადო საბაჟო დაწესებულებისათვის გადასაცემად;

ე) საბაჟო დაწესებულების ნებართვის გარეშე საზღვარგარეთ მონაოსნე გემთან სხვა გემების მიღვიმისათვის, აგრეთვე ნავსაღებურში მოსული გემიდან სხვა გემებზე, ნაპირზე ანდა ნაპირიდან ან სხვა გემებიდან საბაჟო დაწესებულებების ნებართვის გარეშე რაიმე საგნების გადაცემისათვის იმ გამონაკლისებს გარდა, რაც აღნიშნულია ამ კოდექსის 22 მუხლის მეორე ნაწილში;

ვ) საბაჟო დაწესებულების ნებართვის გარეშე ტვირთის გახსნისა ან ხელალი შეფუთვისათვის;

ზ) საბაჟო დაწესებულების ნებართვის გარეშე დატვირთვის, გადატვირთვისა ან გადმოტვირთვისათვის;

თ) საბაჟო დაწესებულების ნებართვის გარეშე ტრანსპორტის გამგზავრებისათვის;

ი) თუ არ აჩვენეს ის აღვილები, სადაც არის იარაღი, ფეთქებადი აღვილ-
ალებადი ნივთიერება;

კ) იმ პლომბების ან ბეჭდების დაზიანებისათვის, რომლებიც დაადო საბა-
უო დაწესებულებამ საძრომებს, ვაგონებს, სათავსოებს ან ცალკეულ სატვირთო
აღვილებს.

რეინიგზა არ აგებს პასუხს საბაჟოს პლომბის დაკარგვისათვის (მოწყვეტი-
სათვის), თუ ვაგონს აქვს გაზიარების სადგურის რეინიგზის პლომბი;

ლ) საბაჟო დაწესებულების ნებართვის გარეშე სახელმწიფო სატრანს-
პორტო ორგანიზაციების საწყობებიდან ან მიწერილი საწყობებიდან საზღვარ-
გარეთიდან შემოტანილი ტვირთის გაცემისათვის.

თანამდებობის პირის მიერ ჯარიმის გადახდა არ ათვისუფლებს სატრანს-
პორტო ორგანიზაციის, რომელმაც გასცა ტვირთი, ამ კოდექსის 62 მუხლით
გათვალისწინებული ბაჟის გადახდისაგან.

მუხლი 98. საბაჟო წესების დარღვევისათვის (მუხლი 97) არ შეიძლება
მოქალაქე დაჯარიმდეს 10 მანეთზე მეტით, ხოლო თანამდებობის პირები —
50 მანეთზე მეტით.

მუხლი 99. საერთაშორისო საფოსტო გზავნილის საბაჟო შემოწმების
დროს აღმოჩენილი საგნები, რომლების შემოტანა სსრ კავშირში ან გატანა
საზღვარგარეთ აკრისალულია და რომლებიც დეკლარაციაში ნაჩვენებია არა
თავისი სახელწოდებით ან საბაჟო კონტროლისაგან დამაღვით, აგრეთვე სსრ კავში-
რის ტერიტორიაზე ასეთი ტვირთის შენახვა, გადატან-გადმოტანა, ყიდვა-
გაყიდვა;

მუხლი 100. კონტრაბანდად ჩაითვლება:

ა) სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარზე ტვირთის (საქონლის, ფასეუ-
ლობისა და სხვა საგნების) უკანონო გადატან-გადმოტანა, ე. ი. ტვირთის გა-
დატან-გადმოტანა საბაჟო დაწესებულებათა გაუკლელად ამ კოდექსის მოთხოვ-
ნათა დარღვევით ან საბაჟო კონტროლისაგან დამაღვით, აგრეთვე სსრ კავში-
რის ტერიტორიაზე ასეთი ტვირთის შენახვა, გადატან-გადმოტანა, ყიდვა-
გაყიდვა;

ბ) ამისათვის დაწესებული ნებართვის გარეშე გაყიდვა ისეთი საქონლისა,
ფასეულობისა და სხვა საგნებისა, რომლებიც შემოტანილია საზღვარგარეთიდან
გასაღების უფლების გარეშე, იმ საგნების ჩათვლით, რომლებიც ჩამოიტანეს
საზღვარგარეთიდან ჩამოსულმა პირებმა და საგნებისა, რომლებიც მიღებულია
საერთაშორისო საფოსტო გზავნილის სახით აგრეთვე ასეთი საქონლის, ფასე-
ულობისა და საგნების ყიდვა;

გ) უცხოეთის ტვირთის შენახვა ისეთი რაოდენობით, რომელიც აჭარბებს
საკუთარი მოხმარების ჩეკულებრივ ნორმას, თუ ამ ტვირთის შემნახველები ან
მესაკუთრენი არ დამტკიცებენ მათ კანონიერ მიღებას;

დ) საზღვარგარეთიდან ტვირთის შემოტანა ან მიღება, თუნდაც დაწესე-
ბული ნებართვით და ბაჟის გადახდით, თუ ამ ტვირთის შემოტანა ან მიღება
დაკავშირებულია საზღვარგარეთ ვალუტისა და სავალუტო ფასეულობის უკა-
ნონო გატანასთან ან გადაგზავნასთან;

ე) ვალუტისა და სავალუტო ფასეულობის საზღვარგარეთ და საზღვარგარეთიდან უკანონო გატანა, შემოტანა, და გადაგზავნა;

ვ) ამ მუხლში ჩამოთვლილი დარღვევებისათვის ყოველგვარი მოსამზადებელი მოქმედების ჩადენა.

მუხლი 101. კონტრაბანდისათვის დაედებათ ჯარიმა აღმინისტრაციული წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა კონტრაბანდა ისჯება სისხლის სამართლის წესით (მუხლი 102).

კონტრაბანდისათვის აღმინისტრაციული წესით დადებული ჯარიმა არ შეიძლება აღემატებოდეს მოქალაქეებისათვის 50 მანეთს, ხოლო თანამდებობის პირებისათვის 100 მანეთს.

მუხლი 102. კონტრაბანდა, რომელიც გამოიხატა იმით, რომ საქონელი ან სხვა ფასეულობა სსრ კავშირის სახელმწიფო საღწვერზე უკანონოდ გადაიტან-გაღმოიტანეს სპეციალურ საცავებში საგნების გადამალვით ან საბაქო და სხვა საბუთების მოტყუებითი გამოყენებით, ან დიდი ოდენობით, ან პირთა ჯგუფით, რომელიც შეკავშირებულია კონტრაბანდის მოსაწყობად, ან თანამდებობის პირის მიერ სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, აგრეთვე კონტრა-ბანდა, რომელიც გამოიხატა სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარზე ფერქებად, ნარკოტიკულ, ძლიერმოქმედ და შხამიან ნივთიერებათა, იარაღისა და სამხედრო აღჭურვილობის უკანონო გადატან-გაღმოტანაში, ისჯება სისხლის სამართლის წესით.

მუხლი 103. კონტრაბანდის აღმოჩენილი საგნები, აგრეთვე გადასაზიდი და სხვა საშუალებები, რომლებიც განკუთვნილი იყო სსრ კავშირის სახელმწი-ფო საზღვარზე კონტრაბანდის საგნების გადასატან-გაღმოსატანად ან მათ გა-დასამალად, კონფისკებულ უნდა იქნეს იმისდა მიუხედავად, თუ როდის იქნა ისინი აღმოჩენილი.

თუ კონტრაბანდის საგნების კონფისკაცია შეუძლებელია, მაშინ იმ პირთ, რომელთაც ჩაიდინეს კონტრაბანდა, გადახდებათ მათი დაახლოებითი ღირებულება.

მუხლი 104. პირი, რომელსაც უნახეს კონტრაბანდის საგანი, თუ მან არ იცოდა ამ საგნის კონტრაბანდული წარმოშობა, არ ითვლება კონტრაბანდის ჩამოენად და არ დაჯარიმდება.

თუ კონტრაბანდა ჩაიდინა მგზავრმა, მიმავალმა სსრ კავშირის სახელმწი-ფო საზღვარს მიღმა, და აღმოჩენილია საბუქოს შემოწმებისას, იგი არ დაჯარიმდება.

მუხლი 105. დადგენილება დაჯარიმების შესახებ არ უნდა იქნეს გამოტანილი, თუ საბაქო წესების დარღვევის დღიდან ან კონტრაბანდის ჩამდენი პირის აღმოჩენის დღიდან გავიდა ერთ თვეზე მეტი.

დადგენილება კონტრაბანდის საგნების ლირებულების გადახდევინების შესახებ არ უნდა იქნეს გამოტანილი, თუ კონტრაბანდის აღმოჩენის დღიდან გავიდა სამ წელზე მეტი.

მუხლი 106. თუ კონტრაბანდის საგნები აღმოჩნდა სსრ კავშირის საწარ-მოებში, ორგანიზაციებსა და დაწესებულებებში და მათ კუთვნილ სატრანს-

პორტო საშუალებებში, პასუხს ავებენ ის პირები, რომელთაც ჩაიდინეს კონტ-რაბანდა. იმ შემთხვევაში, როცა კონტრაბანდის საგნებს აღმოჩენენ სატრანს-პორტო საშუალებებში, რომელთა მფლობელებს არა აქვთ სსრ კავშირში მუდ-მივი საცხოვრებელი აღვილი, ჯარიმის გადახდევინება შეიძლება მოხდეს სატ-რანსპორტო საშუალებების მფლობელთა ქონებიდან, თუ ის პირები, რომელ-თაც ჩაიდინეს კონტრაბანდა, არ იქნენ აღმოჩენილი ან თუ ისინი არ გადაიხდიან მათზე დაკისრებულ ჯარიმას.

მუხლი 107. კონტრაბანდის საგნების დაკავების დროს უნდა იქნეს მიღე-ბული ზომები ჯარიმის გადახდევინების უზრუნველსაყოფად საწინაარის ან თავდებობის გამოთხოვის ან კონტრაბანდის ჩამდენი პირის ქონებაზე ყადაღის დადების გზით, თუ ამ პირს არა აქვს სსრ კავშირში მუდმივი საცხოვრებელი აღვილი.

მუხლი 108. კონტრაბანდის საგნების გადამალვაზე ეჭვის მიტანის ღროს საბაჟო გამოკვლევების, დაოვალიერების და ჩამორთმევის წეს განისაზღვრება იმ წესებით, რომლებიც დაამტკიცა საგარეო ვაჭრობის სამინისტრომ სსრ კავ-შირის ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით, ხოლო სათანადო შემთხვევებ-ში აგრეთვე სსრ კავშირის გზათ სამინისტროსთან, საზღვაო ფლოტის სამინისტ-როსთან და კავშირგაბმულობის სამინისტროსთან, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სამოქალაქო საპარეო ფლოტის მთავარ სამმართველოს-თან და მოკავშირე რესპუბლიკურების სააგრენობილო და სამღინარო ტრანსპორ-ტის შმართველობის ორგანოებთან შეთანხმებით.

საგარეო ვაჭრობის სამინისტროს სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის სამი-ნისტროსთან შეთანხმებით უფლება აქვს განახორციელოს კადკეცულ რაიონებ-ში საბაჟო დაწესებულებების წარმომადგენლების მეშვეობით ქვეყნის შიგნით გაგზავნილი ამანთების შემოწმება კავშირგაბმულობის საწარმოებში.

მუხლი 109. საბაჟო წესების დარღვევის თვითეულ შემთხვევაზე და კონტ-რაბანდის თვითეულ შემთხვევაზე უნდა შელგის აქმი (აქტი) მთავარი საბაჟო სამმართველოს მიერ დაწესებული ფორმით, რომელშიც უნდა აღნიშნოს დამრაღვევის პიროვნება, დარღვევის ხსიათი, დრო და ადგილი, აგრეთვე მოწ-მები. კონტრაბანდის აღმოჩენილი საგნები ოქმთან (აქტოა) ერთად უნდა იქნეს მიტანილი კონტრაბანდის აღმოჩენის ადგილიდან უახლოეს საბაჟოში.

საბაჟო მოახდენს კონტრაბანდის მიტანილი საგნების შემოწმებას, ექს-პერტიზას. შეფასებას და სხვა მოქმედებას, რომელიც საჭიროა აღმოჩენილი კონტრაბანდის საქმის გარემოებათა გამოსაზრკვევათ.

იმ შემთხვევაში, როცა აღმოჩენდება ამ კოდექსის 102 მუხლით გათვალის-წინებული კონტრაბანდა, მასალები მის შესახებ საბაჟოს სათანადო დადგენი-ლების საფუძველზე გადაცემა საგამომჩებლო ორგანოებს.

მუხლი 110. საკითხებს, რომლებიც დაკავშირებულია დაჯარიმებასთან, კონტრაბანდის საგნების, სსრ კავშირის სახელმწიფო საზღვარზე კონტრაბანდის საგნების გადასატან-გაღმოსატანად ან მათ გადასამალად განკუთვნილი გად-საზიდი და სხვა საშუალებების კონფისკაციასთან და კონტრაბანდის დაუკავე-

ბელი საგნების ლორებულების გადახლევინებასთან, გადაწყვეტს საბაჟოს უფროსი.

საბაჟოების დადგენილებები საბაჟო წესების დარღვევებსა და კონტრაბანდის საქმეებზე უნდა ჩაბარდეს დაინტერესებულ პირებს, რომელიც ცხოვრობენ ან დროებით იმყოფებიან სსრ კავშირის ტერიტორიაზე. ამ დადგენილებში უნდა იქნეს აღნიშნული გასაჩივრების ვადა და წესი, ამასთან დადგენილება ითვლება ჩაბარებულად, საბაჟო წესების დამრღვევი ან კონტრაბანდის ჩამდენი კიდევ რომ არ აღმოჩნდეს მის მიერ აღნიშნულ საცხოვრებელ ან დროებით საყოფაცელ აღგილზე, ან ეს აღგილი მას არასწორად ჰქონდეს აღნიშნული.

საბაჟოების დადგენილებები მათი ძალაში შესვლის შემდეგ (მუხლი 111) დაუყოვნებლივ უნდა ასრულდეს.

მუხლი 111. კონტრაბანდის საქმეებზე გამოტანილი საბაჟოს დადგენილების გასაჩივრება შეიძლება სათანადო საბაჟოს მეშვეობით მთავარ საბაჟო სამმართველოში დაინტერესებულ პირისათვის აღნიშნული დადგენილების ჩაბარების დღიდან ორი კვირის განმავლობაში. იმ პირს, რომელიც დადგენილების გამოტანის დროისათვის საზღვარგარეთა წასული, საჩივარი შეუძლია შეიტანოს დადგენილების გამოტანის დღიდან ერთი თვის განმავლობაში.

საბაჟოს დადგენილების იმ ნაწილზე, რომელიც ეხება კონტრაბანდისათვის დაჯარიმებას, საჩივარი შეიძლება შეტანილ იქნეს ან მთავარ საბაჟო სამმართველოში ან რაიონულ (საქალაქო) სახალხო სასამართლოში ამ კოდექსის 112 მუხლით დადგენილი წესით.

კონტრაბანდის საქმეებზე გამოტანილი საბაჟოს დადგენილება ჩაითვლება ძალაში შესულად გასაჩივრებისათვის დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ, თუ საჩივარი არ ცემ შეტანილი. საჩივრის შეტანის შემთხვევაში საბაჟოს დადგენილება ძალაში შედის მთავარი საბაჟო სამმართველოს ან სასამართლოს მიერ საჩივრის უშედეგოდ დატოვების დღეს.

კონტრაბანდის საქმეებზე გამოტანილი მთავარი საბაჟო სამმართველოს დადგენილებანი საბოლოოა და მათი გასაჩივრება არ შეიძლება.

მუხლი 112. საბაჟო წესების დარღვევისათვის დაჯარიმებულ პირებს უფლება აქვთ გაასაჩივრონ საბაჟოს დადგენილება დაჯარიმების შესახებ რაიონულ (საქალაქო) სახალხო სასამართლოში სსრ კავშირში თავის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით ან საბაჟოს აღგილსაყოფელის მიხედვით დადგენილების ჩაბარების დღიდან ათი დღის განმავლობაში.

აღნიშნულ ვადაზე საჩივრის შეტანა სასამართლოში შეაჩერებს ჯარიმის გადახდევინებას. ასეთ შემთხვევაში ამ კოდექსის 116 მუხლით დადგენილი ჩანდიაზულობის სამთვიანი ვადის მიმდინარეობა შეჩერებულია.

მუხლი 113. საბაჟო წესების დარღვევისათვის ან კონტრაბანდისათვის დადებული ჯარიმა, თუ ის გადახდილი არ იქნა დაჯარიმების შესახებ გამოტანილი დადგენილების ჩაბარების დღიდან ოხუთმეტი დღის განმავლობაში, გადახდევინებული იქნება დაჯარიმებულის ხელფასიდან უდავო წესით.

თუ დაჯარიმებული პირი არ მუშაობს, დაჯარიმების შესახებ გამოტანილი დადგენილების საფუძველზე ჯარიმის გადახდევინებას სასამართლოს აღმასრულებელი მოხადენს დაჯარიმებულის ქონებიდან.

მუხლი 114. ამ შემთხვევაში, თუ კონტრაბანდის საგნების მესაკუთრე არ აღმოჩნდა, მოხადება ამ საგნების კონფისკაცია.

საბაჟოს დადგენილება აღნიშნული საგნების კონფისკაციის შესახებ დაინტერესებულ პირებს შეუძლიათ გაასაჩივრონ ერთი კვირის განმავლობაში.

მუხლი 115. კონტრაბანდის საგნები, მათი კონფისკაციის შესახებ გამოტანილი საბაჟოს დადგენილების ძალში შესვლის შემდეგ, დადგენილი წესით გადაეცემა სახელმწიფო დაწესებულებებს ან საწარმოებს გამოსაყენებლად ან გასაყიდად.

კონტრაბანდის აღნიშნული საგნების რეალიზაციიდან მიღებული თანხები შედის საკავშირო ბიუჯეტის შემოსავალში.

მუხლი 116. საბაჟო წესების დარღვევისა და კონტრაბანდის საქმეებზე გამოტანილი საბაჟოს დადგენილებები, რომლებიც მათი გამოტანის დღიდან სამი ოვის განმავლობაში არ იყო შესრულებული, არ უნდა შესრულდეს.

მუხლი 117. ის საგნები, რომლებიც არასწორად იყო დაკავებული მათი კონტრაბანდული წარმომობის ეჭვით, უბრუნდება მფლობელს.

იმ შემთხვევებში, თუ მფლობელმა არ მიიღო აღნიშნული საგნები საბაჟოს მიერ მისითვის სათანადო შეტყობინების გაზიარების დღიდან ერთი წლის განმავლობაში, ეს საგნები გადადის სახელმწიფოს საკუთრებად.

მუხლი 118. დადგენილ ვადაში გადაუხდელი ბავის, აგრეთვე კონტრაბანდის დაუკავებელი საგნების ღირებულების გადახდევინება (მუხლი 103) უნდა მოხდეს გადასახადებისა და არასაგადასახადო გადასახდელების გადახდევინების დებულებაში აღნიშნული წესით.

მუხლი 119. ამ კოდექსის 118 მუხლით გათვალისწინებული გადასახდელების გადახდევინების დროს გადახდევინების ზომები, რომლებიც აღნიშნულია გადასახადებისა და არასაგადასახადო გადასახდელების გადახდევინების დებულებაში, უნდა მიიღო:

ა) იმ ორგანიზაციებისა და საწარმოების მიმართ, რომლებიც ბავს იხდიან კონტრალირებული წესით, — საფინანსო ორგანოების თანამდებობის პირებმა;

ბ) სხვა საწარმოებისა და პირების მიმართ — სათანადო საბაჟოს თანამდებობის პირებმა, ხოლო საბაჟოს ადგილსამყოფელის გარეთ — საფინანსო ორგანოების თანამდებობის პირებმა.

მუხლი 120. ამ კოდექსის 118 მუხლში აღნიშნული გადასახდელების გადახდევინების დროს თანამდებობის პირთა არასწორ მოქმედებაზე და განკარგულებაზე საჩივრებს შეიტანენ საბაჟოების თანამდებობის პირთა მოქმედებაზე — სათანადო საბაჟოში, საფინანსო ორგანოების თანამდებობის პირთა მოქმედებაზე — სათანადო საფინანსო ორგანოებში.

საჩივრების განხილვა და მათ შესახებ გადაწყვეტილებების გამოტანა უნდა მოხდეს საჩივრის შემოსვლიდან სულ ბევრი ხუთ დღეში.

აღნიშნული გადაწყვეტილებების გასაჩივრება შეიძლება საჩივრის შემ-
ანი პირის მიერ სათანადო შეტყობინების მიღების დღიდან ერთი თვეს ვადაში:
ა) საბაჟოს გადაწყვეტილებისა — მთავარ საბაჟო სამმართველოში;
ბ) საფინანსო ორგანოების გადაწყვეტილებისა — უშუალოდ ზემდგომ
საფინანსო ორგანოებში.

მთავარი საბაჟო სამმართველოს და აღნიშნული საფინანსო ორგანოების
გადაწყვეტილებანი საბოლოოა.

გადახდევინების შეჩერება შეიძლება იმ ორგანოს დადგენილებით, რო-
ელშიაც შეტანილია საჩივრი.

დანართი

სსრ კავშირის საბაჟო კოდექსისა

სსრ კავშირის საბაჟო დაწესებულებების და მათ განკარგულებაში მყოფი
გემების დროშის აღწერილობა

საბაჟო დაწესებულებების, აგრეთვე საბაჟო დაწესებულებათა განკარგუ-
ლებაში მყოფი გემების დროშა არის სსრ კავშირის სახელმწიფო დროშა, რო-
მელსაც მარჯვენა ქვედა კუთხეში, დროშის ქვედა ნაწიბურიდან ერთი მერვე-
დის და გარე ნაწიბურიდან ერთი მეექვსედის მანძილზე აქვს მერკურის ორი
გადაჭვარედინებული მწვანე ფერის კვერტის დროშის სიგანის ერთი მესამე-
დის ზომისა.

დანართი

საქართველოს
მთავრობის

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზი-
დიტორის 1964 წლის 5 მაისის № 2474-VI
ბრძანებულებისა „სსრ კავშირის საბაჟო
კოდექსის დამტკიცების შესახებ“.

ნ უ ს ხ ხ ა

იმ საკანონმდებლო აქტებისა, რომელთაც დაკარგეს ძალა სსრ კავშირის
საბაჟო კოდექსის დამტკიცების გამო

1. „საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკურის კავშირის ბაირალებისა და
ვიმპელების შესახებ“ სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1924 წლის 29 აგვისტოს
დადგენილების (სსრკ კან. კრებ., 1925 წ., № 27, მუხ. 185) 2 მუხლის „ა“ გან-
ყოფილების 34 პუნქტი.

2. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1925 წლის 31 მარტის დადგენილება
„შრომის სასოფლო-სამეურნეო და სამრეწველო იმიგრანტებისა და რეემიგრან-
ტებისათვის შეღავათების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1925 წ., № 23, მუხ. 152).

3. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1925 წლის 29 მაისის დადგენილება „სა-
ბაჟო დაწესებულებათა მიერ კონფისისაციაქმნილ სამხედრო ოლქურვის კონტ-
რაბანდათა საგნებისა, იარაღებისა, ფეთქებადი ნივთობისა და საფრენ აპარა-
ტების სამხედრო და საზღვაო საქმეთა სახალხო კომისარიატსა და სახელმწიფო
გაერთიანებული პოლიტიკური სამმართველოს ორგანოებზე გადაცემის შესა-
ხებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1925 წ., № 36, მუხ. 264; 1930 წ., № 4, მუხ. 45, გან-
ყოფილება II).

4. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 21 სექტემბრის დადგენილე-
ბა „კონტრაბანდის საშუალებით შემოზიდულ სამხედრო საკურვი საგნების,
მფეთქადი ნივთიერებისა და საფრენი აპარატების დამჭერთაოვის ჯილდოს გა-
გასახდელი წყაროს შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ., 1928 წ., № 61, მუხ. 548).

5. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 19 დეკემბრის დადგენილება
„სსრ კავშირის საბაჟო კოდექსის დამტკიცების შესახებ“ (სსრკ კან. კრებ.,
1929 წ., № 1, მუხ. 1).

6. სსრკ ცავისა და სახეომსაბჭოს 1928 წლის 19 დეკემბრის დადგენილე-
ბით დამტკიცებული სსრ კავშირის საბაჟო კოდექსი (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ.,
№ 1, მუხ. 1) ცვლილებებითა და დამატებებით (სსრკ კან. კრებ., 1929 წ., № 48,
მუხ. 429, № 72, მუხ. 685; 1930 წ., № 4, მუხ. 45, განყოფილებები I და III,
№ 53, მუხ. 553; 1931 წ., № 6, მუხ. 71; 1932 წ., № 40, მუხ. 244, № 50,
მუხ. 299, № 70, მუხ. 421; 1933 წ., № 1, მუხ. 2; № 3. მუხ. 20; 1934 წ., № 6,
მუხ. 40; საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს უწყებები, 1961 წ., № 3, მუხ.
33, განყოფილება I, მუხ. 1).

7. მუხლები 50 და 51 სსრკ ცავის 1929 წლის 8 დეკემბრის დადგენილე-
ბისა „იმ დადგენილებათა დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებული იქნა სსრ კავ-
შირის ცენტრალური ორმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შორის პერიოდში

Հա հաց, տաճակմած Սև յաց՛նորու յառներութիւնուու մը-18 մշտելուս, լունդա դաժ-
թյուգըս Սև յաց՛նորու մը-5 մոխքեցու պենտրալուրո աղմասիւլլեցելու յառմո-
թյուրու մը-2 սեսուու մոյր» (Սև յան. յրեծ., 1929 թ., № 75, մշտ. 723).

8. Սև յաց՛նու և Սակյումսաձիշու 1930 թվու 13 դյեմբերու դագցենուլլեցա
„Սածայու ածերացուատա Շեսրուլեցեցուատցու յանսայուրութեցուլու յամուսալցեցու Շե-
մուսացլութան Շեյմնուրո Սկյուուրուրո Սակերեցու յայցմեցու Շեսաեց» (Սև յան.
յրեծ., 1931 թ., № 1, մշտ. 2).

9. Մշտելու 41 Սև յաց՛նու և Սակյումսաձիշու 1932 թվու 17 Սեյմբերու
դագցենուլլեցու դամբէյուցեցուլու դյեծուլեցեցու յագասաեացու և արասացացասա-
ծու Շեսաբանու պյուրու Շեսաեց (Սև յան. յրեծ., 1932 թ., № 69, մշտ. 410 ձ.).

Սև յաց՛նորու Շմալլուցու Սաձիշու Յուշուու մուցանո թ. Խորհածի.

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საგვოს პრეზიდიტუმის
282 საგვოთა სოციალისტური რესაზღვივის კავშირის მთავრო-
 ბის მიერ კუბის რესაზღვივის მთავრობისათვის პრეზიდიტის მი-
 ხემის თაობაზე დადგული ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახე-

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული და სარატიფიკა-
 ციოდ წარმოდგენილი შეთანხმება საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების
 კავშირის მთავრობის მიერ კუბის რესპუბლიკის მთავრობისათვის კრედიტის
 მიცემის შესახებ, ხელმოწერილი პავანაში 1964 წლის 11 იანვარს, რატიფიცი-
 რებულ იქნეს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიშვი.
 სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტუმის მდივანი მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 25 მაისი.

№ 2516-VI.

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საგვოს პრეზიდიტუმის
283 კომაზობითორ უ. მ. მუვალიძის ლენინის ორდენით დაჯილდო-
 ების შესახებ

საბჭოთა მუსიკის განვითარებაში დიდი დამსახურებისათვის და დაბალების
 სამოც წელთან დაკავშირებით კომპოზიტორი შალვა მიხეილის ქე მშველიძე
 დაწილდოვდეს ლენინის ორდენით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიშვი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტუმის მდივანი მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 27 მაისი.

№ 2518-VI.

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საგვოს პრეზიდიტუმის
284 აზერბაიჯანის საგვოთა სოციალისტური რესაზღვივის ლენინის
 ორდენით დაჯილდოვების შესახებ

წარმატებებისათვის, რომლებიც აზერბაიჯანელმა ხალხმა მოიპოვა სამეცნ-
 ნეო და კულტურულ მშენებლობაში და რუსეთის შემადგენლობაში აზერბაი-
 ჯანის შესვლის 150 წლისთვის აღსანიშნავად, აზერბაიჯანის საბჭოთა სოცია-
 ლისტური რესპუბლიკა დაწილდოვდეს ლენინის ორდენით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიშვი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიტუმის მდივანი მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 29 მაისი.

№ 2523-VI.

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

285 სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის 3. ი. სიცოროვის უროვის ზოთალი ღროვის ორდენით დაჯილდოების ზესახებ

რადიოელექტრონიკის განვითარებაში დამსახურებისათვის და დაბადების სამოც წელთან დაკავშირებით სსრ კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი ელაფიმერ ივანეს ძე სიცოროვი დაჯილდოვდეს შრომის წოთვლი დროშის ორდენით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნივი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგაშვილი.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 30 მაისი.

№ 2526-VI

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

286 აკადემიკოს ა. ა. ბლაგონჩავისათვის სოციალისტური შრომის გაირის ზოდების მინიჭების მინიჭების ზესახებ

მექანიკის, მანქანათმცოდნეობისა და კოსმოსური სივრცის დამოკვლევების განვითარებაში თვალსაჩინო დამსახურებისათვის და დაბადების სამოცდათან წელთან დაკავშირებით აკადემიკოს ანატოლ არკადის ძე ბლაგონჩავის მიერთებულის სოციალისტური შრომის გმირის წოდება და გადაეცეს ლენინის ორდენი და ოქროს მედალი „ნამგალი და ურო“.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნივი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგაშვილი.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 30 მაისი.

№ 2527-VI.

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

287 პროფესორ ა. გ. ლორენსათვის სოციალისტური შრომის გაირის ზოდების მინიჭების მინიჭების ზესახებ

მექარტოფილების დარგში თვალსაჩინო დამსახურებისათვის, კარტოფილის უხემოსავლიანი ჯიშების შექმნისა და ნაყოფიერი სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობისათვის პროფესორ ალექსანდრე გიორგის ძე ლორს მიერთების

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 30 მაისი.

№ 2528-VI.

ბრძანიშვილის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
288 პოლკოვნიკ ი. კ. გონჩაროვისათვის „სსრ კავშირის დამსახუ-
რებული მფრინავი-გამოცდელის“ საპატიო წოდების მინისტ-
რის უმსახულების „საპატიო წოდება“

ახალი სავარაულო ტექნიკის გამოცდებისა და გამოკვლევების დარგში მრა-
ვალი წლის შემოქმედებითი მუშაობისათვის პოლკოვნიკ ივანე კორნეის ქე-
გონჩაროვს მიენიჭოს „სსრ კავშირის დამსახურებული მფრინავი-გამოცდე-
ლის“ საპატიო წოდება.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 30 მაისი.

№ 2529-VI.

ბრძანიშვილის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
289 დირიქტორ ს. ა. სამოსულის უროვის წითელი დროშის ორდენით
დაჯილდოვანის უმსახულების „სამსახულების დამსახურებისათვის
დაბჭოთა მუსიკალური ხელოვნების განვითარებაში დამსახურებისათვის
და დაბადების ოთხმოც წელთან დაკავშირებით დირიქტორი სამულ აბრამის ქე-
სამოსული დაჯილდოვდეს შრომის წითელი დროშის ორდენით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნისი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 30 მაისი.

№ 2530-VI.

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
290 პიანისტ ლ. ნ. ობორიცისათვის სსრ კავშირის სახალხო არტის-
 ტის საპატიო წოდების მინიჭების უსახებ

საბჭოთა ხელოვნების განვითარებაში ღიდი დამსახურებისათვის პიანისტ
 ლევ ნიკოლოზის ქე ობორიცის მიენიჭოს სსრ კავშირის სახალხო არტისტის სა-
 პატიო წოდება.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიშვილი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 1 ივნისი.

№ 2534-VI.

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
291 ევგენი ვახტაგოვის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური
 თეატრის მსახიობ ნ. ო. გრიცევისათვის სსრ კავშირის სახალ-
 ხო არტისტის საპატიო წოდების მინიჭების უსახებ

საბჭოთა თეატრალური ხელოვნების განვითარებაში ღიდი დამსახურები-
 სათვის ევგენი ვახტაგოვის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრის
 მსახიობ ნიკოლოზ ოლიმპის ქე გრიცევნის მიენიჭოს სსრ კავშირის სახალხო
 არტისტის საპატიო წოდება.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიშვილი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 1 ივნისი.

№ 2535-VI.

ბრძანებულება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
292 მხატვარ უ. ტ. ტანსიქავავის ლენინის ორდენით დაჯილდოების
 უსახებ

საბჭოთა სახვითი ხელოვნების განვითარებაში ღიდი დამსახურებისათვის
 და დაბადების. სამოც წელთან დაკავშირებით მხატვარი ურალ ტანსიქავის ქე
 ტანსიქავავი დაჯილდოვდეს ლენინის ორდენით.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ლ. ბრეზნიშვილი.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი გ. გიორგაძე.

მოსკოვი, კრემლი. 1964 წლის 1 ივნისი.

№ 2536-VI.

განცოცილება მესამე

ადგინისტრაციულ-ტერიტორიულ დაყოფაში მომხდარ ცვლილებათა
შესახებ

უკრაინის სსრ

დაბა ბანოვსკის რაიონული დაქვემდებარების ქალაქების კატეგორიისათვის
მიეუთვნება

დონეცკის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო (სამრეწველო) საბჭოს აღმასკომის 1964 წლის 3 აპრილის გადაწყვეტილებით სლავიანსკის საქალაქო საბჭოს დაბა ბანოვსკი მიეკუთვნა რაიონული დაქვემდებარების ქალაქების კატეგორიის და სახელად ეწოდა — ქალაქი სლავიანოგორსკი.

სოფელ ველიკი ლიუბენის დაბის კატეგორიისათვის მიეუთვნება

ლვოვის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო (სასოფლო) საბჭოს აღმასკომის 1964 წლის 18 აპრილის გადაწყვეტილებით გორიდოკის რაიონის სოფელი ველიკი ლიუბენი მიეკუთვნა დაბის კატეგორიას.

ნაშილი 11

განცოცილება პირველი

აადგენილება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგაობრივო პრეზიდიუმისა

293 სსრ კავშირის უმაღლესი საგაობრივო პრეზიდიუმის 1944 წლის 8 ივლისის ბრძანებულების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ
მახარაძის რაიონში

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი, რომელმაც მოისმინა მახარაძის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის ამხ. ა. გ. გობრონიძის მოხსენება „ორსული ქალებისათვის, მრავალშვილიანი და მარტოხელა დედებისათვის სახელმწიფო დახმარების გადიდების, დედათა და ბავშვთა დაცვის გაძლიერების თაობაზე სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1944 წლის 8 ივლისის ბრძანებულების შესაბამისად სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მომდევნო ბრძანებულებების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ, ოლინიშნავს, რომ ამ ბრძანებულებათა განხორციელების მიზნით რაიონში სერიოზული მუშაობაა ჩატარებული. მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო პირობებისა და კულტურული დონის ამაღლებასთან დაკავშირებით ყოველწლიურად იზრდება მრავალშვილიან დედათა რიცხვი. დღეისათვის რაიონში სახელმწიფო დახმარებას ღებულობს 1232 მრავალშვილიანი დაბა და მარტოხელა დედა.

თუ 1962 წელს სახელმწიფო კახმარება დაენიშნა 342 მრავალშვილიან დედა, 1963 წელს ეს რიცხვი 484-მდე გაიზარდა. შესაბამისად გაზრდილია ფულადი დახმარებაც 16025 მანეთიდან 20210 მანეთამდე.

მშრომელთა დეპუტატების რაიონული და სასოფლო საბჭოები სისტემა-
ტურად ზრუნველი მრავალშეიღიანი და მარტოხელა დედების სამუშაო და სა-
ყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის. რაიონში გახსნილია 21 მუდ-
მივი საბავშვო ბაგა 460 ბავშვისათვის და 26 საბავშვო ბალი 898 ბავშვისათვის.
გარდა ამისა სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებთან დაქავშირებით ყოველწლიუ-
რად ეწყობა 123 სეზონური ბაგა 4842 ბავშვისათვის. იმ დედების აბსოლუტუ-
რი უმრავლესობა, რომლებიც სახელმწიფო დახმარებას იღებენ, ჩაბმულია სამ-
რჩველო და საკოლმეურნეო წარმოებაში. მშრომელთა დეპუტატების რაიო-
ნული საბჭოს აღმასკომთან შექმნილია ქალთა საბჭო, რომელიც სერიოზულ
მუშაობას ეწევა ქალთა შრომის პირობების დაცვისა და გაუმჯობესების მიზნით.

რაიონში სათანადო ყურადღება ექცევა იმას, რომ მრავალშეიღიანი დედე-
ბი დროულად წარადგინონ ორდენებით და მედლებით დასაჯილდოებლად.
დროულად გადასცენ მათ ეს ჯილდოები. დღეისათვის დაჯილდოებულია 1373
დედა. მათ შორის 23 მინიჭებული აქვს „გმირი დედის“ საპატიო წოდება.

მიუხედავად ამისა, ორსული ქალების, მრავალშეიღიანი და მარტოხელა
დედების საყოფაცხოვრებო და სამუშაო პირობების გაუმჯობესების, დედათა
და ბავშვთა დაცვის გაძლიერების საქმეში რაიონში ადგილი აქვს სერიოზულ
ნაკლოვანებებს. სათანადო სიმაღლეზე არ დგას დედათა და ბავშვთა სამედი-
ცინო მომსახურების საქმე. ქალთა და ბავშვთა ყველა სამკურნალო დაწესებუ-
ლებაში არ არის შექმნილი დედების შობიარობისა და ბავშვთა აღზრდის ნორ-
მალური პირობები. ნაწილი სამკურნალო დაწესებულებებისა დაუკომპლექტე-
ბელია საექიმო პერსონალით. მიუხედავად იმისა, რომ რაიონის ბევრი კოლმე-
ურნეობა ეკონომიკურათ ძლიერია, აქ ნაკლებად შენდება საბავშვო ბალები, ბა-
ვშვები, საჩქო სამზარეულოები, არასაკმარისად ეხმარებიან ბალებსა და ბაგება-
კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფის საქმეში.

არასაკმარისია მზრუნველობა მრავალშეიღიანი და მარტოხელა დედების
საბინაო და საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის.

მახარაძის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული, საქალაქო, სადაბო და
სასოფლო საბჭოები და მათი აღმასკომები იშვიათად განიხილავენ მრავალშეი-
ღიანი დედების, ორსული ქალებისა და მარტოხელა დედების შრომისა და ცხ-
ვრების პირობების საკითხებს და არ სახავენ საჭირო ღონისძიებებს მდგომარე-
ობის გამოსასწორებლად.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

1. დაევალოს მახარაძის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს
აღმასკომების სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1944 წლის 8 ივლი-
სის და მომდევნო ბრძანებულებათა ცხოვრებაში გატარების მიზნით:

ა) გაუმჯობესოს მუშაობა ორსული ქალების, მრავალშვილიანი და მარტოხელა დედებისათვის დახმარების დანიშვნის და მათი შრომისა და საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის;

ბ) მეტი კონტროლი და დახმარება გაუწიოს რაიონული საბჭოს სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილებას, საქალაქო, სადაბო და სასოფლო საბჭოების აღმასკომებს დედებისათვის განკუთვნილი ფულადი დახმარების დროულად გაცემის, მთავრობის ჯილდოზე წარდგენისა და მათვის ჯილდოების ჩაბარების საქმეში;

გ) სპეციალურად შეისწავლოს რაიონში არსებული სამშობიარო სახლებისა და საბავშვო დაწესებულებების მუშაობა, მათი კვების პროდუქტებით მომარტინების მდგომარეობა და განახორციელოს საჭირო ღონისძიებანი ამ საქმეში ასებებულ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად;

დ) კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების და სხვა ორგანიზაციების ფართო მონაწილეობით ქმედითი ღონისძიებანი გაატარონ საბავშვო დაწესებულებების მატერიალური ბაზის გაუმჯობესებისა და მათი ქსელის შემდგომი გაფართოებისათვის.

2. დაევალოს საქართველოს სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს შეისწავლოს მახარაძის რაიონში ჩივილ ბავშვთა სიკედილიანობის მიზეზები, შეამოწმოს რესპუბლიკის სასოფლო სამშობიარო სახლებისა და საავადმყოფების მუშაობა და დასახოს ღონისძიებანი, რომლებიც უზრუნველყოფენ დედათა და ბავშვთა დაცვის საქმის მკვეთრად გაუმჯობესებას.

3. დაევალოს საქართველოს სსრ სოციალური უზრუნველყოფის სამინისტროს გააძლიეროს სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილებების კონტროლი და მათი შემოწმების დროს მეტი ყურადღება მიაქციოს ორსული ქალების, მარტოხელა და მრავალშვილანი დედებიკათვის ფულადი დახმარების სწორად დანიშვნისა და გაცემის, დასაჯილდოებელი დედების აღრიცხვისა და მთავრობის ჯილდოზე დროულად წარდგენის საკითხებს.

4. დაევალოს საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტროს და ცეკავშირის გამეობას მიიღონ საჭირო ზომები, რათა საჭირო რაოდენობით მიაწოდონ ბავშვთა დაწესებულებებს, საავადმყოფოებას და სამშობიარო სახლებს რეა, კარტოფილი ბოსტნეული და კვების სხვა პროდუქტები.

5. დაევალოს მშრომელთა დეპუტატების რაიონულ და საქალაქო საბჭოების აღმასკომებს ფართოდ ჩააბან დეტათა და ბავშვთა დაცვის ღონისძიებების გატარებაში რაიონის ქეტივი — დეპუტატები, ექიმები, მასწავლებლები და სხვ. ღრმად განუმარტონ მოსახლეობას სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1944 წლის 8 ივლისის ბრძანებულების მნიშვნელობა, შეამოწმონ და გამოხილონ თავიანთ სხდომებზე აღნიშნული ბრძანებულების შესრულე-

ბის მიმღინარეობა და დასახონ კონკრეტული ლონისძიებანი დედათა და ბავშვთა დაცვის საქმის გასაუმჯობესებლად.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. ძორვენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. პვარაძე.

თბილისი, 1964 წლის 27 მაისი.

გაცემის მიღება მიორე

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

294 მედლით „ხანძარზე მამაცობისათვის“ დაჯილდოვანის უსახებ

ხანძრის ჩაქრობის დროს გამშედაობისა და თავგანწირულობის გამოჩენისათვის სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის სახელით დაჯილდოვანი ბულ იქნება:

მედლით „ხანძარზე მამაცობისათვის“

1. ასლან მუსას ძე ალი — უმცროსი სერუანტი.
2. გენადი პავლეს ძე ზემლიაკოვი — ეფრეიტორი.
3. გელა შალვას ძე ქაშიძაძე — რიგითი ჭარისკაცი.
4. ალექსი პეტრეს ძე შევჩიკი — რიგითი ჭარისკაცი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. ძორვენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. პვარაძე.

თბილისი, 1964 წლის 27 მაისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის

295 პროცესორ ვ. ვ. გრიგორისათვის საქართველოს სსრ გვაცნიორავის დამსახურებული მოღვაწისათვის

ქართული საბჭოთა ხელოვნებათმცოდნეობის მეცნიერების განვითარებაში დამსახურებისათვის, დაბადების ორმოცდათ წელთან დაკავშირებით ქართული ხელოვნების ისტორიის სამეცნიერო-საკულტო ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილეს, პროფესორ ვახტანგ ვუკოლის ძე ბერიძეს მიენიჭოს საქართველოს სსრ მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის საპატიო წოლება.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ბ. ძორვენიშვილი.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ჭ. პვარაძე.

თბილისი, 1964 წლის 30 მაისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგაოცენის პრეზიდიუმის
296 ამ. გ. ღ. დავითაშვილის საქართველოს სსრ უმაღლესი საგაოცენის პრეზიდიუმის საპატიო ინგელიტ დაჯილდობის უსახელ

პრესაში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, დაბადების ორმოცდათ წელთან დაკავშირებით გაზეთ „სოფლის ცხოვრების“ რედაქტორი ამხ. ჭიხეილ დანიელის ქე დავითაშვილი დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო ინგელიტ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდიგარი ჭ. კვაშავაძე.

თბილისი. 1964 წლის 1 ივნისი.

ბრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საგაოცენის პრეზიდიუმის

297 სოხუმის № 10 ავსაზური დაზუალო სკოლის საქართველოს სსრ უმაღლესი საგაოცენის პრეზიდიუმის საპატიო ინგელიტობის უსახელ

დაარსების ასი წლისთვის დაკავშირებით სოხუმის № 10 ავსაზური სა-
 ზუალო სკოლა დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდი-
 მის საპატიო ინგელიტ.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. ძორენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდიგარი ჭ. კვაშავაძე.

თბილისი. 1964 წლის 1 ივნისი.